

První kolo Akademie SF, F a hororu za rok 2010

Nejllepší SF

Paolo Bacigalupi: Čerpadlo 6 (Albatros Media - Plus)
Gardner Dozois - Jonathan Strahan (eds.): New Space Opera 2 (Laser-books)
Jack McDevitt: Čindi (Baronet)
Ian McDonald: Brasyl (Triton, Argo)
John Scalzi: Válka starého muže (Classic)

Nejllepší fantasy a horor

Joe Abercrombie: Nejlépe chutná za studena (Polaris)
Hal Duncan: Atrament (Laser-books)
Robert Holdstock: Avilion (Polaris)
China Miéville: Kraken (Laser-books)
Dan Simmons: Black Hills (Plejada Publishing)

Nejllepší povídka

Vilma Kadlecká: Lunapark Luna (Hvězdy české sci-fi)
Štěpán Kopřiva: Idol (Holomráz)
Jiří Procházka: Rudý soumrak aneb Rox'n'Roll in red (Hvězdy české sci-fi)
Pavel Renčín: Král olší (Labyrint)
Zuska Stožická: Mamut farby malinového lekváru (Fantázia 10)

Cena za dlouholetou práci pro SF

Michael Bronec
Vlado Riša
Jaroslav Veis

Nejllepší teoretický text

Ivan Adamovič - Tomáš Pospiszył (eds.): Planeta Eden - Svět zítřka v socialistickém Československu 1948 - 1978 (Arbor vitae societas)
Josef Ládek - Robert Pavelka: Encyklopedie komiksu v Československu 1945 - 1989 (Nakladatelství XYZ)
Martin Šust: Výjimečné antologie minulosti 2 (Pevnost 3)

Nejllepší původní česká nebo slovenská kniha

Juraj Červenák: Brána Irkally (Brokilon)
Ondřej Neff: Hvězda mého života (Albatros Media - Plus)
Pavel Renčín: Labyrint (Argo)
Štěpán Kopřiva: Holomráz (Crew)
Jan Poláček: Spěšný vlak Ch.24.12. (Argo)

Nejllepší povídková sbírka

Paolo Bacigalupi: Čerpadlo 6 (Albatros media - Plus)
Štěpán Kopřiva: Holomráz (Crew)
Henry Kuttner: Roboti nemají ocas (Laser-books)
Howard Phillips Lovecraft: Hrobka (Albatros Media - Plus)
Andrzej Pilipiuk: Věšet každý může (Laser-books)

Nejllepší (domácí) výtvarník

Zdeňka Boušková
Jan Doležálek
Michal Ivan
Milan Malík
Jana Šouřlová

Pokračování na straně 6

OBSAH

První kolo Akademie SF, F a hororu	1	Sága o rozpadě	18
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	Stephen Gallagher: Království kostí	20
Jarní porada	2	Vzestup Hyperionu	21
Hvězdný bulvár	3	Byteček jako klíčka	22
Modrá je pro Pražáče dobrá	7	Ivan Pullman (ed.): Fantázia 2010	23
Festival fantastických autorů	9	Rozhovor s Martinem Gilarem	24
Viktor Pelevin: Svatá kniha vlkodlaka	10	Tajná kniha Šerosvitu a geocaching	27
CENY EUROFANDOMU,	11	Časem s vědou - astro-fyzikální leden	28
New Space Opera 2	12	Časem s vědou - únorový pe-mel	29
Podvojně účtovnictví Vlada Srpoňa	13	DOGMA	31
R. Scott Bakker: První přichází tma	16	Cena Fantázie 2011	31
Dětské otázky	17	VARTACON 2011	32

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu tohoto čísla

Před roky jsem byl uchváten knihou Údolí světél z nádherné edice AF 167. Když jsem pak zjistil, že BB art vydal další knihu Stephena Gallaghery, hned jsem si ji chtěl přečíst, ale už se nedala sehnat, dokud jsem ji loni neobjevil v Levných knihách. Jak to říci a neurazit, Údolí světél nasadilo laťku příliš vysoko, pro případ, že byste byli v podobném rozpoložení jako já, přetiskujeme na staně 20 recenzi Borise Hokra.

Vaše autorka Michelle vzkazuje: v budoucnu nejspíš napíšu další sérii o životě s Větelcem, ale nejdřív si musím promyslet formát. Teď to bylo jednoduché řadit chronologicky (těhotenství po trimestrech, porod po hodinách, další období po týdnech). Dál už to tak ale nepůjde, takže to chce vymyslet něco nového. A také potřebuju pauzu od jednotvárného tématu, který mám navíc pořád před očima v živé podobě :) Nicméně jsem momentálně naplněna čerstvým psychicky vyčerpávajícím zážitkem, který jsem hodila na papír v rámci psychohygieny, takže se mu teď můžu smát.

V tomto čísle jsme dokončili SF paměti Vlada Srponě, v příštím nejspíše začneme na pokračování otiskovat podobnou teoretickou práci jako v posledních číslech loňského roku.

Akademie SFFH

Výsledky prvního kola Akademie za rok 2010 jste asi nepřehlédli, vyhlášení konečných výsledků Akademie se koná na mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy v Praze na Výstavišti, a to v **sobotu 14. května 2011 od 15.00 do 16.20**.

Předplatné IK

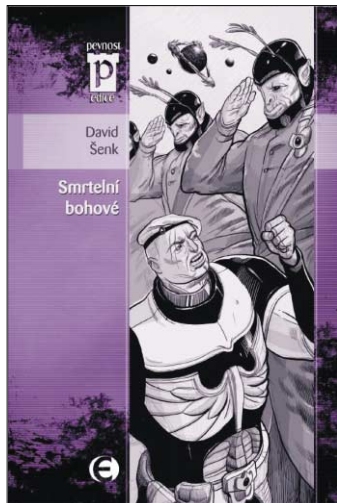
Stále ještě zbývá pár nepořádků, kteří si nenašli čas na odeslání symbolického finančního příspěvku, podle kterého poznávám, že mají o Interkom i nadále zájem.

Zdeněk Rampas

Křest Smrtných bohů

U příležitosti vydání sbírky povídek „Smrtní bohové“ (Pevnost 5/2011) bych rád pozval čtenáře na křest knihy, který se uskuteční 7. 5. 2011 v Žižkovském Jet CLU-Bu (Orebitská 5, Praha 3). K poslechu zahraje skupina Vombat Kruton a knížku pokřtí sám Tomáš Němec, šéfredaktor Pevnosti. Akce začne úderem osmé hodiny večerní.

David Šenk

Vstupte do vesmíru plného bohů, kteří vás zavedou k tajemstvím ukrytým na dně brazilské přehrady Tucuruí, ukáží vám lásku a odhodlání ve vodou a nenávistí zaplavené Kalifornii, budou vašimi průvodci jak v pražských ulicích, tak na Marsu a na dalších planetách vzdálených od Země desítky světelných let. Po jejich boku budete bojovat o holý život, svobodu a nezávislost, seznámíte se s bytostmi, kterým nad hlavami v noci svítí cizí hvězdy. Ti bohové jsou všemocní, krutí i laskaví, bezohlední i plní pochyb a výčitek svědomí. Jsme to my a ti, kteří přijdou po nás.

interkom

INFORMAČNÍ SERVIS ČESKOSLOVENSKÉHO FANDOMU

číslo 3/2011 (267)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6,
161 00 Praha 6, ČR

tel. + fax:

v prac. době +420 224 239 645

tel., fax: +420 233 313 093

e-mail: ram@apro.cz

http://interkom.vecnost.cz

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Grafická redaktorka:

Kristýna Benediktová

Redakční kruh:

Richard Klíčník a Michaela

Autoři tohoto čísla:

Martin Gilar, Filip Gotfrid, Miloš Ferko, Josef Híršál, Boris Hokr, František Houdek, Martin Kochlica, Jarek Kopeček, Jan Kovanic, Daniela Kovářová, Lament, Richard Podaný, Zdeněk Rampas, Vlado Srpon, Miša Talašová, Rostislav Taud, Darth Zira

Sponzoři tohoto čísla

Jiří Doležal

Vychází nepravidelně.

Uzávěrka tohoto čísla
byla dne 25. 2. 2011

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze

© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto

Člověk musí být elegantní.

Když je ženská.

Adelajda

Ačkoli je celá afgánská společnost silně věřící, rozhovory na náboženská témata nepadají v úvahu. Teologické znalosti většiny lidí včetně náboženských představitelů se totiž omezují na několik jednoduchých vět z Koránu, které se neustále opakuji. Jakýkoli pokus o diskusi proto berou tito lidé jako útok.

Matyáš Zrno

...když jde pán po ulici a má rozepnutý poklopec, tak na něho udělám „ts...ts...“ a gestem ho diskrétně upozorním. Ale kdyby šel se staženými kalhotami a měl podělané trenýrky, odvrátil bych obličej.

Ondřej Neff o našich politících

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ jinde

Dodatečně z Brna

■ **27. prosince** jsme byli na 3D verzi TRON: Legacy v Olympii. Využití 3D bylo celkem umírněné, design moc pěkný, příběh docela tuctový a místy nudil (ale on původní Tron taky byl, co do příběhu, spíš lepší průměr).

■ **15. ledna** zhlédnout v Olympii film Zelený sršeň (2D verze). Bohužel jsem se na akční komedii dost nudil a to, že hrdina je neschopný pitomec i když je za maskovaného bojovníka se zločinem, mu moc sympatií nepřidalo.

Marvin

● **15. února** Peťo Pavelko rozeseiná nominační přips cen EuroFandomu, jestli jsem to dobře pochopil, tak se letos musíme vymáčkout do 17. 4. 2011.

● **16. února** jsem se zastavil v Krakatitu, abychom s Cellindrou oslavili obhajobu její diplomové práce. Dorazila i Adélka, mění místo, u Kláry Samkové už se jí nějak nelíbí.

■ **16. února** jsme navštívili v divadle Polárka představení Marťanská kronika (těsně před derniérou – nám všechno trochu trvá). Inscenace obsahovala většinu povídek, některé vyzněly lépe, některé hůře, ale celkově převládala spokojenost.

Marvin

● **17. února** u Kruhu nebyvale prázdná, dost dlouho jen já s Editou Dufkovou Bromovou jsme dali přednost poctivému dlabanci před duchovními požitky nejisté úrovně v Krakatitu. :-)

● **18. února** se scházím ve Staré kolkovně s nakladatelem Petrem Svoreněm (Millennium Publishing) k předání antologie Cy-nické fantastiky do jeho laskavých rukou, ukázal jsem mu vydání Čerpadla 6 s tím, že takhle nějak si představuju krásnou knihu, a i jemu se velice líbila. Na závěr jsem se mu zmínil o Olšově touze vydat dvojjazyčnou korejsko-českou knihu a slíbil mi, že do toho půjde se mnou.

● **21. února** Filip topí, tak jsem se odpoledne v Libni sešel s Martinem Pavlíkem a Davidem Pohrybným. David nás při hledání hospody s volným stolem (vůbec to ve čtyři odpoledne nebylo jednoduché, asi opravdu žádná krize není, všude bylo

tolik lidí, které si v tu dobu umím představit jen na lešení, asi za ně makají Ukrajinci, tedy místo nich) provedl památnými místy Libeňských psychiků, okolo oblíbené Hrabalovy hospody a místa památné Boudníkovy performance před stanicí VB, pak okolo zpusťlého Automatu Svět, až jsme nakonec jsme zakotvili v příjemně prázdném Pivním sanatoriu u Horkých.

● **24. února** jdu za naší recenzentkou Janou Dvořáčkovou do Smíchovské knihovny, kde Míla Linc a Martin Antonín pořádají kurz na téma jak psát souboje a nezesměšnit se základní neznalostí šermu.

Pak kvačím ke Kruhu na schůzku s Vlado Srponěm.

Pavel Weigel, v tu dobu člen poroty Magnézie Sodofky, velmi zajímavě vyprávěl o přihlášených knihách a o způsobu výběru nominací. Bohužel pak Jiřina donesla Kovanícovi novely z letošní CKČ a ten hlasem zdivočelého tura předčítal obzvláštní lahůdky Editě. Kdo ví, jak slabým hlasem Pavel mluví, tak tuší, že jsem mu v tom řevu rozuměl jen občas.

● **28. února** a v RUR ještě nemají novou Ikarii. Zato se tam ukázal Vlado Srpoň a ofotil si nás.

● **2. března** v Betlémské kapli na promoci mé nejmilejší neteře potkávám jednoho ze zakladatelů Villoida Petra Hanuše. Učí na stavební fakultě ČVUT a domluvili jsme se na večírku bývalých VUMSáků.

● **3. března** rozesílám pozvánky na Klímovský večírek a pak pí-lím na křest knihy o Otakarů Vávrovi. Tak nacpaný salonek neoLuxoru jsem ještě nezažil, nejenže jsem neviděl Vávru, ale ani lidi, co ho viděli. Když jsem šel z rachoty, show zrovna končila, a tak jsem jej zahlédl již v kožichu a beranici a trochu mi připomněl Nicolae Ceaușesca na posledních fotografiích.

● **4. března** u Pagiho promítání Lexxu, konečně banda jeho seriálmaniaků viděla něco pořádného.

Pagi podával guláš, Pavel Březina mi slíbil, že požitavelný, potom co jsem si trochu popálil jícen a žaludeční stěnu, jsem musel uznat, že je to docela dobré. Na rozdíl od vinalu specialit to pouze páliło, ale jídlo mělo ještě nějaké další chutě, zkrátka nechutnalo to jen jako popel. Až když jsem hrdinsky zdolal misku, obmyslný Pagi prozradil, že je k dispozici ještě chleba s výborným sádlem, nejraději bych ho nakopal.

Cestou domů jsem potkal Dorren, stále dělá na letišti, brzy jí bude třicet, snad se zase ukáže, pokud se jí podaří abstinovat a nepropadnout znovu online hrám, na kterých blbla poslední dva roky.

● **7. března** v RUR, vyšel nový Greg Egan: Luminous (Světelný), Ikarii XB 3 stále ještě nemají. Při manipulaci s CKČ Honza Vaněk jr. zpronevěřil posvátný sešit knihkupcův, tedy obmyslně jej s novelami nacpal do Jiřinina pověstného bágla.

■ **7. března** jsme byli ve Špalíčku na Správcích osudu. Filmu se povedlo zkombinovat romantiku a zápletku od P. K. Dicka, samotný film byl příjemný, závěr docela originální, ovšem emoční pouto s divákem úplně nefungovalo.

Marvin

● **8. března** obědvám s Honzou Vaňkem jr. u Šroubka a vzkažuji mu, že mu za to Filip udělil pokutu v hodnotě oříškové čokolády.

● **9. března** vyrábím korejský font; písmo hangul seřazené podle unicode je pozoruhodně pravidelné až matematické. Problé-

my jsem měl jen se znakem „Okno, ve kterém jsou zavěšeny dvě ponožky“. Vymykal se systému, dokud mi nedošlo, že je to čínský znak pro 4.

Akademie SFFH

● **11. března** zjišťujeme, že akademici jsou letos obzvláště líní, a dopoledne rozesílá RIP následující mail:

Vážené Akademicko a vážení Akademici!

Roky rokující jsme poslouchali lkaní nad tím, jak trudné je nosit dopis na poštu a jak by se vše magicky zlepšilo, kdyby se posílaly hlasy elektronicky – a ejhle, dotyčná změna je tu, nicméně musím konstatovat, že Vaše ctěná hlasovací morálka je, excusez le mot, mizerná.

Přičemž zítra je uzávěrka.

Prosím, odhlasujte, a to ihned. Po letošním ročníku nastane velká, nemilosrdná, ošklivá, brutální revize členstva, přičemž u koho se zjistí, že několikrát za sebou nehlasoval, nad tím se začne nehezky smrákat. Podotýkám, že revizi nebude dělat Rada ASFFH, ale je pro větší transparentnost domluveno, že ji provede externí fandomový tým vedený Janou Jůzlovou.

Plus každý nehlasující Akademik, který za mnou s křížkem po funuse přijde s nějakými zlepšováky, výtkami, výhradami, nápady a jinými objevy, dostane už fakt po čuni (neplatí pro dámy a ty pány, kteří jsou zřetelně fyzicky zdatnější než já).

Děkuji Vám za pozornost, konec hlášení v doufám dosti přímočarém a srozumitelném jazyce.

Váš Richard Podaný

Nevěřili byste, ale našlo se pár mrťatů, kteří se cítili tímto malým literárním klenotem dotčeni...

Richard to později komentoval: *nemělo to být vtipné (nebo ne jen vtipné). To bylo proto, že nic jiného už mi nezbývalo, pokud jsem chtěl, aby zvedla panímandu aspoň ta obvyklá půlka akademiků, a ne nějaký ještě menší dil.*

1) kdybych viděl možnost, jak toho dosáhnout milým, laskavým způsobem, udělal bych to (jako jindy)

2) po odeslání toho mailu jsme se během tří dnů pohnuli s počtem odevzdaných hlasů dál než předtím za tři týdny. (Uznávám ovšem, že to pro mě nebylo právě pedagogické, protože mi to napovědělo, že když chce člověk s něčím pohnout, má obvyklé laskavé a milé chování je ta nejhorší varianta.)

Večer na spravení nálady: malý Klímovský večírek, čtrnáct dospělých a jen tři děti, začaly zase nějaké prázdniny.

Po letech jsme přilákali Radana Březu (dinosauru ještě z časů SF Workshopu Jana „Jama“ Oščádalů).

● **13. března** máme po prvním kole Akademie. Výsledky jste asi nepřehlédli na straně 1.

● **14. března** v RUR jen krátce, Filip topí, konečně má novou lkarii, začaly v ní vycházet vzpomínky Ivana Adamoviče.

● **15. března** tradiční den blázen, dopoledne Richard Podaný, odpoledne profesor Neuwirth, večer info od RIP, že dokončil sčítání hlasů, ale k rozeslání druhého kola jsem se dostal až za tři dny, tak vyčížený jsem si připadal.

● **16. března** příjemné dopoledne s Miriam Löwensteinovou, probrali jsme záluďnost korejštiny a Jeho turboExcelenci, odpoledne se zastavil Ivan Adamovič a pak pádím do Arga pro korektury a recenzní výtisky, za které jim nechám fakturu od Akademie SFFH :-). Cestou z Arga jsem potkal Adélku, jela z nové práce, u Kláry Samkové už skončila a stihla si najít něco lepšího.

● **17. března** jdu ke Kruhu, ale tam z provozních důvodů zavřeno. V celém podniku byl jen smutný pan restaurátor a majitel Štrobach.

Chvilku jsme si povídali o problémech s šílenou majitelkou domu a pak zase korejština :-)

● **18. března** od rána blahopřání, první se ale již včera ozvali Oščádalovi :-)

● **19. března** slavím v Jičíně narozeniny, restauraci Na Rynečku mohu jen doporučit.

● **21. března** v RUR nic nového, a pak pádím k Netopejrovi, Delarok mu už navrhl obálku na prvního megaMloka.

● **22. března** v KJV přednáší Jiří Vincenc s manželkou Kamilou, reprezentantkou a dnes funkcionářkou Šermířského svazu, o historii šermu, napsal o ní ostatně knihu „Stručná historie šermu“, kterou vydal Leonid Křížek.

Bohužel Egonovi zase zdraví nedovolilo přijít, ale Vlád'a Kejval jej docela dobře zastoupil, z jádra

KJV dorazil Leonid Křížek vystrojený jako dokonalý gentleman, a jak jsem to počítal, dorazilo nás celkem 14, což je pro prostory sklepního salonku asi ideální počet.

Já se chystal na velké vybírání předplatného, ale nechal se jen Robert Rameš, ostatní pod různými záminkami své peněženky uchránili. A příjemný bonbónek: na závěr večera jsem potkal dinosaura Honzu Haberleho.

● **23. března** se mi jako zástupci Akademie SFFH ozvala PR managerka ze společnosti Film Europe Pictures: *Naše filmová distribuční společnost uvede 14. dubna do kin snímek Vřískot 4 (pokračování kultovní hororové série režiséra Wese Cravena). V rámci propagace filmu máme možnost pozvat do Snídaně s Novou odborníka, který by mohl pohovořit o této filmové, hororové sérii, případně i celkově o hororových filmech.*

Prosím Vás o návrh, koho bychom mohli v této souvislosti oslovit, případně zda máte zkušenost, kdo by tuto nabídku při-

Jičínský drak

jal. Věříme, že tento návrh je zajímavý nejen z odborného pohledu, ale také jako prezentace „osoby“ (vydavatele, publicisty) ve vysoce sledovaném pořadu TV Nova.

První mě napadl Jirka Pavlovský, ale ten se vykrucoval a bylo zjevné, že se jej nepodaří zlomit, dokonce místo sebe neadresně navrhoval někoho ze serveru Studna. Nemohu ale doporučit někoho, koho neznám (nevěřím nikomu, kdo nikdy nepřispěl do Interkomu), a tak jsem s Netopejrovou pomocí volal Štěpánu Kopřivovi, ani tomu se moc nechtělo, ale asi bych jej udolal, kdyby jej včas nezapadlo, že by se převozníkově veslo dalo strčit do ruky Marku Dobešovi. Takhle to mezi dinosaury chodí, a lepší už to nebude. Mladí, co nevědí o Interkomu, utírou hubu.

● 24. března u Kruhu zase zavřeno, tak pilím domů dokončovat korejskou anabázi.

● 25. března ráno nakouknu na Sarden a tam odkaz na stránky JWP, kde „hodnotí“ první kolo Akademie SFFH. Někomu v redakci Sardenu asi JWP hodně leží v žaludku, když se snaží, aby toto jeho arcidílo nezůstalo milosrdně skryto jen na jeho stránkách... Jak řekl tuším Dědeček (a pak to zlidovělo), na Freuda opravdu vždycky dojde. JWP se navrhuje takřka v každé kategorii a maskuje to pokusy o humor ještě trapnějšími než v jeho obvyklé produkci posledních let. Co ale od něj také čekat, o jeho upadajících autorských kvalitách svědčí už to, že nedokáže humor odlišit od urážek.

Kazit si tím náladu je nejspíše prvním projevem pošetilosti vyššího středního věku, rozumný člověk by jen odvrátil tvář, viz *Odposlechnuto* Ondřeje Neffa na straně 3.

Večer slavím v salonu Vilmy Klímové narozeniny, doufám, že mi to spraví náladu. A co byste řekli, za celý večer jsem ani jednou nepomyslel na žádného autora za zenitem :-)

Ačkoli 18. března bylo již před týdnem, přišlo na mé narozeniny ke Klímovým 18 hostů. Jolana a Dana Čermáková, Olda Roun, Franta Novotný, po čase se utrhli Rámišovi, cestu do Malešic našel Richard Podaný (potřeboval se vzpamatovat po strašlivé rekonstrukci kuchyně), z Liberce i s dětmi dorazila Karolína Francová (pravda, že přijela hlavně kvůli propagaci Šerosvitu na Star-

Conu), z dalekých Ďáblic Viktor Janiš, bohužel bez Haničky a Daniela, neb tento je navykán na pravidelný spací režim. Ani příklad večírkových dětí Martina a Vilmy nepomohl doložit, že pro děti je nejlepší, když ponocují s rodiči.

Jak už při podobných událostech bývá, vzpomněli jsme na večírky před pár roky, a protože mnozí zapomněli a jiní u toho tehdy nebyli, zopakovali jsme si hádání básníku z knihy *Párkař* od Josefa Hiršála, uhodnete čeho je ohlasem následující text a kdo (by) napsal tuto báseň:

*Sedí smutná Bětulinka
blízko u hospody.
Miláček jí párek vhodil
do studené vody.*

*Sedí smutná Bětulinka
pláče na lavičce.
miláček jí věno propil,
nemá na hořčici.*

*Bětulinko, Bětulinko,
nechmuř svoje líčka.
Copak je o jeden párek?
Počkej na buřtíčka!*

Asi právě natáčený film pomohl k recyklaci debaty o díle Ain Randové.

Probíraly se knižní noviny: Vývoj života od Nicka Laneho. Pro Richarda Podaného jsem přinesl Wildeovu Salome s Beardsleyho ilustracemi, Miša zase Frantovi vracela Beksinského.

Richard připravil rébus a Martin pro něj na oplátku vytiskl kvíz, o kterém jsme psali v minulém čísle IK, já pak dostal jako dárek k narozeninám hlavolam.

Pak došlo na šampaňské a dortíky, a když jsem chvilku něco zařizoval v patře, Franta stihl rozpoutat politologickou debatu.

Program byl tak nabitý, že jsem úplně zapomněl vybírat předplatné, přesto že mi to Sanča sama připomínala.

My, co to máme daleko až do Ruzyně, jsme o půlnoci vypadli, ale ostatní si to ještě chvíli užívali.

● 28. března má Filip instalatéry, tak mail odvolávám RUR, ale mail blbne, takže uvidíme, kolik fanoušků bude smutně hledět na roletu.

● 30. března v Krakatitu, Cellindra, Mara, Miles, pak z rachoty dovalila Adélka, pak Fail s Adélou, bohužel až na odchodu jsem se ještě ve dveřích srazil s Terezou Nekovářovou.

Podle trojnásobné nápovědy doplňte
písmena a získáte termín obvyklý
v červené knihovně

● **31. března** jsem pracovně zašel do ČTK a pak do Krakatitu, kde jsem viděl autentického fanouška JFK, a vypadal jako každý z nás :-)

Pak jsem vymýšlel daňové přiznání fandomu, a potom spolu s Vladem Říšou, Vl. Kejvalem, Pavlem Březinou, Pagim, Vlado Srponěm a Vládou Němcem konzumaci podporovali znovuotevřenou restaraci U Kruhu.

● **1. apríl** Po ránu mě v MHD zaujalo děvče v teniskách na vysokém podpatku. Jako všichni měla v uších sluchátka drátem spojená s nějakým minipřehrávačem, ale na rozdíl od ostatních posluchačů ve voze asi neposlouchala techno či nějaký podobný mozkový výmlat, protože se usmívala, tu více, tu ještě více. Možná měla nahrané nějaké Cirmmany, možná povídky Šimka a Grosmana, možná něco veselého vzniklo i v posledních dvaceti letech, jen o tom nevím.

Napadlo mě, oč by byla rána a svět krásnější, kdyby něco podobného nosily potažmo poslouchaly ženy povinně :-)

● **4. dubna** v RUR jen krátce, je topící týden. Filip mi ukázal nejnovější raritku, na krásném papíře u Topiče vydanou knihu Noví robinsoni, snad překlad z francouzštiny.

● **5. dubna** schůzka s Netopejrem a další autorkou upířských ság :-). Večer mailový provoz na téma, kdy ČS fandom v ČR odevzdá nominace na Ceny EuroFandomu. Ještě že toho Peťu a Lulu máme.

A u Podaných mají novou dávku štěňátek. Pokud jste si vždycky přáli italského chrtíka a prokážete způsobilost k jejich chovu, máte šanci.

Melkor, Morgoth a Mallorn s mámou

● **6. dubna** si mi J. Olša jr. píše o adresy několika českých autorů Zlatého věku, zdá se, že se chystá přehlídka české SF v korejštině. Zeptal jsem se ho na nepřítomnost některých spisovatelů a dověděl se: Od Kmínka jsou dostupné pouze intelektuálnosti - a ty - jak vidíš u jiných autorů - všechny vyhodili... AKCE AKCE AKCE. Neumíš si představit místní televizi, tady jsou JENOM akční filmy a horory... Zlatá Afrika...

● **7. dubny** U Kruhu obvyklá sestava, alespoň to tak vypadalo oknem ze dvora, až uvnitř jsem zjistil, že na místě Honzy Kovanice sedí Jarek Mostecký (mohlo mě tedy varovat relativní ticho, to ano). Než jsem ale stačil s Jarkem trochu popovídat, dorazil Vlado Srpon, kterému jsem donesl separáty jeho Pamětí, a protože si asi neměl s kým po celý týden popovídat, tak mi je začal znovu vyprávět. Naštěstí se na chvíli dostali ke slovu i Vláda Kejval, předal mi předplatné za Ego na a Pepu Gibu, a Vlado Říša, aby si postěžoval, že nedostal formulář Akademie. aby také jo, když mu stále chodí do MF. Už je to napraveno :-).

● **8. dubna** se u Pagiho pořádá další promítání spojené s ostrými jidly zvané cesta do Goa, ale asi si to dnes odepřu. Kvůli filmům se nedá konverzovat, ale protože do nich stále někdo kecá a nejlepší okamžiky vylepšuje svými vtipnostmi, tak vlastně ani ty filmy nejsou dostatečným důvodem, proč raději nevyplnit večer dokončováním tohoto Interkomu.

Jarda Olša jr. píše další podrobnosti o antologii české SF v Koreji, zdá se, že korejšti redaktori jsou naladěni na zlatá osmdesátá léta...

Zdeněk Rampas

První kolo Akademie SF, F a hororu za rok 2010 (dokončení ze strany 1)

Nejlepší časopis nebo internetové médium

FantasyPlanet
Interkom
Magazin Fantasy a Science Fiction
Pevnost
XB - 1

Nejlepší antologie

Ivan Adamovič (ed.): Vládcové vesmíru
(Albatros Media - Plus)
Michael Bronec - Jakub D. Kočí (eds.): Legendy - Draci
(Straky na vrbě)
Gardner Dozois - Jonathan Strahan (eds.): New Space Opera 2
(Laser-books)
Ondřej Jireš (ed.): Hvězdy české sci-fi (Argo)
Jiřina Vorlová (ed.): Kočas 2010 (Straky na vrbě)

Nadějný nováček / počín roku / zvláštní cena

Ivan Adamovič a Tomáš Pospisyl - za projekt Planeta Eden
Ivan Adamovič za antologii Vládcové vesmíru
Vlado Říša a redakce XB 1 - za zachování časopisu

Nejlepší editor/redaktor

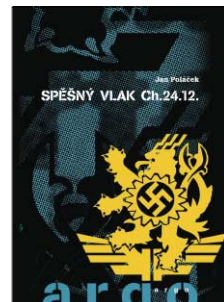
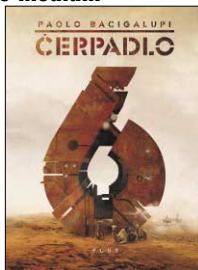
Ivan Adamovič
Tomáš Němec
Martin Šust

Nejlepší překladatel

Viktor Janiš
Jan Kantůrek
Petr Kotrle
Richard Podaný
Milan Žáček

Nejlepší nakladatelství

Argo
Brokilon
Laser-books
Straky na vrbě
Triton

RIP / Akademie SF, fantasy a hororu

Modrá je pro Pragáč dobrá

Letos jsem dorazil na tradiční Pragocon tradičně (už podruhé) do Modré školy v jihopražských Hájiích. Škola Modrá je dobrá – jednak ji určitě poznáte (ti, co nejsou barvoslepi; a ti, kdo jsou, ti si to mohou na tom baráku přečíst:), a jednak je příhodně položena – kousek od konečné metra C. Pragáč letos oslavil patnácté narozeniny, mohl by dostat občanku, ale v té by asi bylo v kolonce jméno napsáno „PragoFFest“. Neb podruhé byl pořádán v režii Vaška Pravdy. Což mimo jiné znamená, že se vynášejí odpadkové koše, vysávají se koberce, nevypadávají topinkovače v občerstvení a funguje šatna.

A musíte se registrovat skrzevá počítač, skutečně skrzevá, protože místnůstka s počítači pro registraci je pouze úzkým průchodem k recepci. Anebo jste chytřejší a zaregistrujete se dopředu prostřednictvím internetu. Anebo máte na recepci pozvánku, jako já...

Pragáč byl spuštěn už ve čtvrtek 3. 2., já do jeho vod vplul až v pátek po poledni. Ještě jsem stihl závěr povídání Filipa Gotfrieda o trpkém a sladkém životě knihkupce. Filip se pak už na afterpocok nezdržoval – pospíchal ke svému sladkotrpnému knihkupectví v Vinohradech... Další pořad, který jsem hodlal navštívit, se avšak nekonal – nedorazil přednášející. Od dalšího přednášejícího jsem zaslechl stesk, že se musel vyhledat v programu sám, aby si ověřil kdy, kde a jestli vůbec má přednášku. Tedy, abych byl přesný: stalo se to v jedné z linií, konkrétně v Pevnosti. Nebylo to tentokrát blbovzdorné, jak jsme zvyklí z Chotěboře – že předem dostaneme mail s potvrzením místa a času, a v obálce se vstupenkou máme ještě papírek pro blbě, kde je napsáno znovu totéž - tedy aktualizace informace kdy a kde. Alespoň jsem okusil dobrého čaje v čajOFFně, kde jsem strávil příjemné chvíle před začátkem dalšího pořadu. Trochu jsem se na něj připravoval, neb šlo o můj pořad.

Konkrétně o mé oblíbené předčítání vlastních povídek. Několika z těch, které vyjdou ve sbírce Člověk a jiné katastrofy v Edici Pevnost jako součást listopadového čísla stejnojmenného časopisu. Třída byla hodinu předtím prázdná, takže jsem neměl koho odchytit. V 14:00, na začátku akce, byl ve stošestce jediný posluchač. Začal jsem mu předčítat. Pak dorazil druhý zájemce o kvalitní povídky. Po půlhodině se objevil drak, tedy komentátor z mého blogu. Byl na conu

poprvé, tedy poprvé i na Pravdaconu, a nebyl tudíž dopředu registrován, takže tu půlhodinku strávil u stroje před recepcí. (Další dušička chycena do tenat fandomu!) Na poslední čtvrt-hodinu dorazili další návštěvníci, takže jsem jim přečetl ještě jednu mikro. Nu, a pak se ukázalo, že spíše než návštěvníci mé hodnotné četby to byli účastníci následující debaty a jejich fanouškové.

Míla Linc (např. Středověký svět), Zdeněk Žemlička (např. Vlčice) a Jan Kotouč (např. Příliš blízké setkání) dvě hodiny povíдали o tom, jak se stát spisovatelem. Podujatie moderoval nakonec Johnak (J. Kotouč), když zjistil, že už nikdo nepříjde, tedy z přednášejících. Měl dorazit ještě Leoš Kyša, ten to však pro nával redaktorské práce nestihl. Z dvouhodinové besedy uvedu jen pár střípků:

Míla Linc, který pro sebe a své kolegy vydal příručky o tom, jak vypadá skutečný středověk, případně budoucí spisovatele upozornil, že je třeba v určitém okamžiku přestat s rešeršemi a začít psát – jinak nic nenapišete...

Johnakovi teď vyšla knížka „Pokračování diplomacie“. Jakýsi recenzent se ho ptal, kdy vyšel první díl – když je tohle „pokračování“...

Zdeněk Žemlička byl za komančů rok zavřený z politických důvodů. Ve vězení se mluvílo tak příšerně spros-

tě, že když si chtěli nadávat, museli si nadávky vymýšlet. Jako třeba: „Nabíječ rezavejch vzduchovek“... Jo, to se to pak píše! Zdeněk po 90. roce působil nějaký čas ve vězeňské duchovní správě.

Leoš Kyša nedorazil. Ale vždy, když se otevřely dveře, aby dovnitř vpusťli dalšího návštěvníka, kteří v postupujícím odpoledni přibývali, jsme se k nim podívali, načež Johnak prohlásil: „To není Leoš.“

Dalším z bohatě navštívených pořadů bylo občerstvení ve školní jídelně. Ačkoliv ve škole, čepovalo se pivo dvanáctka. Ale ono to snad ani nebylo pivo, avšak kulturní pozdrav ze vzdálené Chotěboře. Tedy chotěbořské pivo, které jste mohli popíjet z originálního skleněného püllitru, pakli jste naň složili zálohu 80 Kč. Tomu říkám reklama na Parcon! (Coná se v Chotěboři 18. - 21. srpna 2011.)

Patříčně občerstven dorazil jsem na kulturní, náboženskou a cestovatelskou přednášku Řecké náboženství a příroda. Čímž jsem přesedlal z pevnostní sto šestky na futureconovskou třídu 102. Přednášel Zdeněk Kratochvíl, docent z Univerzity Karlovy. Nesmírně zajímavé povídání bylo na začátku stiženo problémem, že nekomunikovala místní technika s doneseným laptopem pana docenta. Příště si už přinese jen flashku - nebyl zatím zvyklý, že jsou třídy vybaveny hardwérem. Naštěstí proběhla mezi přítomnými sbírka roztodivných přenosných zařízení, a přes wifi jsme se naložili rovnou na velice zajímavou Zdeňkovu stránku www.fysis.cz. Doporučuju!

Krom toho, že nám byl ozřejmen zvěřinec starořeckých bohů a jejich filozofický základ, vyslechli jsme i zkazku o rodinném dobrodružném výletu po Kykládách. Jak se dostali po nekolikadenním přechodu přes Bílé hory až na jižní pobřeží ostro-

va Naxos. Při průchodu posledním průsmykem byli zastaveni jakýmsi dědou s kulometem, který je ovšem pustil dál. Hlaveň své zbraně měl namířenu na jih. Až přijde Kaddáfí, tak ho dál nepustí. Ze severu turisty pouští, policajty by nepustil... Přednáška trvala dvě hodiny, mohla klidně pokračovat další dvě. A taky že pokračovala - v jídelně u kelímků s chotěbořským.

Následně do třídy 106 konečně dorazil mýtický Leoš Kyša, který nám odhalil skutečnou tvář andělů. Je skutečně děsivá. Bodejť by ne, když jsou potomky okřídlených sumerských bohů. Andělů jest velmi mnoho. V judaismu se rozdělují do deseti tříd. Pravoslavní jim zase přiřkli tři stupně dokonalosti. Nejvíce andělů se však vyskytuje v Islámu. Každý člověk má alespoň dva. Anděl vpravo za vámi zapisuje vaše denní dobré skutky, ten vlevo zase píše vaše špatnosti. Ještě byste měli mít třetího, který vás hlídá. Tři krát šest miliard, nu, svět musí být anděly přeplněn. Mimochodem: Matyáš Braun pro svou galerii v Kuku svoje anděly „opsal“ z Islámu, Anděla blažené smrti a Anděla žalostné smrti. Záleží na tom, jaký „typ duše“ máte v době svého skonu, takový anděl si pak pro vás přijde. Pokud jde o mne, preferuju Blaženku.

Fanzin SFK Villouidus s obálkou Káji Saudka (a JWP)

A najednou bylo jedenáct večer a já se už rychtoval k odjezdu metrem do postýlky. (Zde s povděkem připomínám, že v pátek a sobotu jezdí teď metro až do jedné hodiny po půlnoci.) Conový pátek pro mne skončil. Referát ze soboty bude příště. Ted' ještě dvě poznámky:

Ptal jsem se Vaška Pravdy na jisté turbulence, které se vyskytly - nedorazivší přednášející, ani v pátek před půlnocí nebyl vytištěn program na sobotu... Stalo se to, že totiž nedorazili ani někteří brigádníci! Kterí příslibili, avšak slib nesplnili. To se pak těžko pracuje. Je vidět, že Pražáky nemá Pravda ještě tak vyvíceny jako Chotěbořáky.

Ale škola Modrá je dobrá - je to první conařská škola (včetně polské Slezské univerzity v Cieszyňě), kde mají na toaletách zrcadla!

Jan Kovanec

Psáno v Praze dne 22. února 2011 pro Sarden.

Festival fantastických autorů

V sobotu 5. 2. 2011 jsem dorazil na další den tradičního Pragoconu/PragoFFestu tradičně v brzkých odpoledních hodinách, tak akorát na oběd. Před Modrou školou jsem přinatřel na reálně sešlou redakci Sardenu v čele s šéfredaktorem Pechym, jež se chystala právě někde zasednout k redakčnímu obědu. Protože jsem se avšak od kolegů dověděl, že právě drží svou přednášku Františka Vrbenská, zrádně jsem je opustil a ponořil se do modra. V hlavním sále jsem stihl aspoň závěr dvouhodinové přednášky „Ta krysa má otrávené zuby!“, urobil pár fotek a trochu rušil.

Spisovatelé Jan Poláček, Josef Pecinovský a Fr. Novotný

Následujícím programem, který jsem měl v plánu navštívit, byla přednáška Luboše Brhela „Jídlo na conech“. Zarazil jsem se však ve foyer, neb se zde u jednoho stolu konalo setkání starých známých dinosauřích tvří. On vlastně celý PragoFFest krom svých asi patnácti linií měl ještě šestnáctou linii, jak tomu vždy bývá. Totiž setkávání se na chodbách a předsálích, v čajovně či občerstvovně. Protože však letos bylo pozváno na 70 autorů fantastiky, začínajících či už profláklých, případně proflákle začínajících, mohli jste spatřit i skupinky umělců skutečně zasloužilých. Nikoli vysloužilých! Tentokrát jsem si v Modré škole připadal skutečně jako na festivalu spisovatelů!

Přednášku „Jídlo na conech“ jsem nakonec okusil v realu: Toasty, párky a dvanáctku Chotěboř. A ještě jsem stihl přednášku Vlada Riši. Vlado nás seznámil se svými novými ruskými zkušenostmi. Právě nedávno v Rusku obohatil svou slovní zásobu, když mu moskevský taxikář odvětil na jakýsi dotaz „Miňá barabá“. Což prý značí „je mi to u prdele“...

Načež jsem se vrátil do Hlavního sálu na setkání se spisovateli, kteří zasluhují obdiv i díky. Setkání s legendami české fantastiky Janem Poláčkem, Josefem Pecinovským a Františkem Novotným moderoval se svým neodolatelným šarmem Jiří Walker Procházka. A protože i v sále seděly legendy, rozvinula se občas docela zajímavá diskuse. Mám z ní sedm stránek nečitelného rukopisu. Pokusím se z nich vytáhnout alespoň pár drobtů.

Jan Poláček srovnával spisovatelské prostředí u nás a v Americe. Zatímco ve Státech přijde spisovatel k redaktorovi s několikastránkovou synopsí, kterou společně dotvoří, u nás zase panuje opačná krajnost – redaktori svou pomoc nenabízejí a spisovatelé ji, pokud se přece jen snad vyskytne – odmítají.

Franta Novotný oproti tomu poznamenal, že sám je velice háklivý na to, aby někomu jinému dovolil vstoupit do svého

textu. Ale když se redaktor chová slušně a hladí po srsti, lze s ním spolupracovat...

Josef Pecinovský po třech letech důchodu a desetileté přestávce ve psaní zjistil, že mu nestačí reedice úspěšných děl v Pevnosti a píše nové povídky.

Myslím, že ještě budeme svědky zajímavých časů. Právě v této době, kdy nastupují noví naděšní autoři, které vygenerovaly různé soutěže (např. Jan Kotouč, Julie Nováková), vracejí se staří dobří holubi. Mladí a zkušení nebudou proti sobě boxovat v soutěžích, a nejspíš ani nebudou soupeřit ve čtenářském zájmu. Každý autor má totiž své čtenáře, a já doufám že právě neviditelný střet těchto dvou silných spisovatelských generací vyprodukuje nové generace čtenářů!

Abych se trochu protáhl, vydal jsem se do tělocvičny, kde probíhal Gamefest. A to jako samostatná část Pragáče, na niž se dala koupit samostatná vstupenka. Někteří gamesníci si zcela vystačili zde. A musím říci, že právě nové gamesy myslí i na jejich fyzickou stránku. Pod heslem „ovladač jste vy!“ nutí nebohé závisláky šermovat baterkou ve vzduchu nebo třeba skákat do dálky. Tělocvična byla zcela patřičná.

V její druhé půlce se zase činili karbaníci. Krom karet bylo lze hrát i různé obdoby Člověče, nezlob se nebo i piškvorky. V přilehlých dílnách jste narazili na překrásné stavebnice a přehybné figurky. Před počítačem jste mohli tancovat anebo si i vyzkoušet vystoupení s kytarou... Žilo to tu, ale mne zase lákaly hody duchovní.

Zamířil jsem proto na přednášku Zdeňka Žemličky, který mne zaujal na včerejší pevnostní besedě. Tentokrát vyprávěl o mytologii bible a ozřejmil její některé pohanské či egyptské zdroje. Už je mi trochu jasnější, jak je to s tou vodou pod nebesy a nad nebesy. Probrali jsme bibli od Adama přes Abrahama až po statečné izraelské ženské. Přednáška privátní pak pokračovala zase u bramboráčků, uzenin a chotěbořského. Čímž jsem zmeškal setkání s obránci Pevnosti.

Nakonec jsem skončil, jak jsem začal, zase v třídě 106 v línii Pevnosti, alespoň na závěr besedy s Richardem Podaným, Pavlem Weiglem a Roberty Pilchem a Tschornem. Přednáška nesla název „Nepřekládáme nohu přes nohu, ale knihy“. Ovšemže páni překladatelé překládají rovněž i své nohy, jak bylo patrné. A i zde na této besedě panoval krásný dialog přednášejících s obecnem.

Ostatně někdy nebylo lze rozlišit obecnstvo od přednášejících, obě strany se často míchaly, ovšem ku prospěchu věci. Naštěstí ten víkend na začátku února 2011 nespadl na Modrou školu žádný asteroid, takže se s některými výše jmenovanými určitě setkáte někde na conech příštích. I s těmi nejmenovanými. Více jsem toho nestihl, avšak jsem spokojen.

Na závěr jeden kuriózní poznatek: O prázdninovém víkendu jde hlavně mládež do školy, aby se za určitý poplatek nechala vzdělat zejména v klasické literatuře – a náboženství. A to v tak kompletní šíři, v jaké se snad nepřednáší ani na univerzitě.

Díky všem organizátorům!

Jan Kovanec

Psáno v Praze dne 28. února 2011 pro Sarden.

Viktor Pelevin: Svatá kniha vlkodlaka

Žila, byla jedna liška. Ale milé dět... vlastně čtenáři, tohle není žádná bajka anebo pohádka o chytré kmotře lišce. I když...

Takže ještě jednou. A Čuri je tedy liška, vlastně spíš liškodlak. A nesmějte se jí, její jméno je staré pár staletí a ona nemůže za to, že v současné ruštině se píše takhle směšně. Ano, je to lištička, jakou známe z asijských mýtů. Lišky se žijí lidskou milostnou energií, kterou tak rádi plytváme na setkání. Jaká lepší zástěrka pro tento způsob obživy by se mohla najít než prostituce? A tak milá A mámi klienty, a ti ji pak během nevědomé samohany zásobují energií. I přes svou kamufláž je však tahle liška stvořením veskrze duchovním a moudrým, a nikdy neztrácí ze zřetele duchovní růst a směřování k nadvlkodlakovi. Prorocství totiž hovoří o příchodu nadvlkodlaka poněkud mlhavě, a tak si mnozí myslí, že to má být Ten dlak. A Čuri však věří, že se prorocství týká nadvlkodlaka v každém dlakovi. A dokonce přepisuje, přes naši zaostalost, možnost duchovní spásy i nám, bezocasým opicím. I poměrně osvícený život A se však převrátí naruby, když potká vlkodlaka Alexandra.

V Rusku údajně vyvolal tento titul dvojí ohlas – na jedné straně nekritické nadšení ze strany čtenářů, na straně druhé pekelné zatracení od kritiků. Obě reakce jsou poněkud přehnané. Ve skutečnosti je Svatá kniha vlkodlaka souborem inteligentních postřehů z postkomunistického Ruska a názorně podaných satori. Pro někoho může být chuť těchto osvíceníček lehce přibouzlá, pokud se nevyrovná s „nízkým“ jazykem, který ovšem autor používá zcela záměrně, kvůli srozumitelnosti a atraktivitě pro čtenáře, odchované bulvární a internetovou kul-

turou. A v mentalitě současného Ruska si jistě každý Čech najde něco povědomého, nebo naopak varovného.

Pelevin je typickým postmoderním autorem. Jeho mísení vysokého a nízkého dosahuje úžasné srozumitelnosti pro každého. Skrze alegorie, sestavované ze zkušeností šlapky, na vás z textu dýchne celá tradice klasické ruské literatury. Možná si vybavíte Puškina, Tolstého, Gogola, Chomského, ale zejména Bulgakova. To je vůbec první jméno, které vás při začtení napadne, a sám autor později svou inspiraci a úctu potvrzuje okrajovou zmínkou o tomto velikanovi ruské prózy.

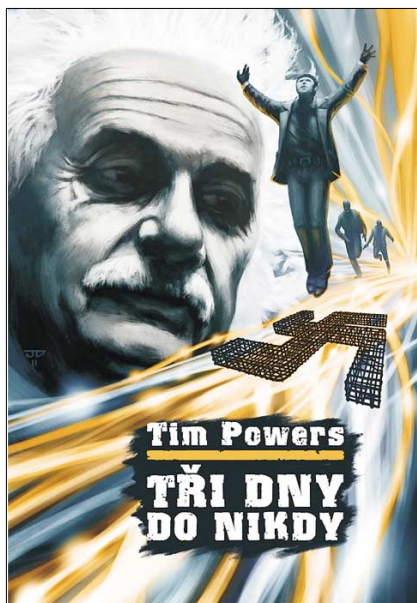
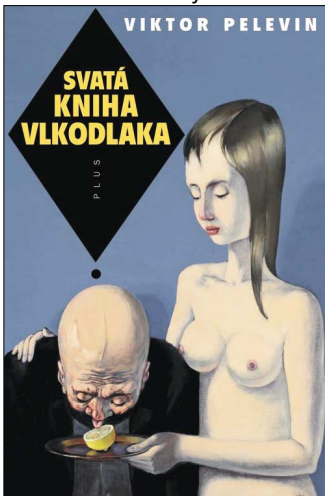
Ondřej Mrázek zprostředkovává Svatou knihu vlkodlaka českému čtenáři svým překladem obratně a přiměřeně šťavnatě, zarážily mě snad jen termíny vygooglovat a startovní stránka na internetu. Jsou to samozřejmě jen drobnosti, ovšem u muže mě (ani nevím proč) opravdu pobavily.

Pokud se přenesete přes to nižší, co se ve Svaté knize vlkodlaka skrývá, dostane se

vám moudré satiry, která sahá až k morku lidství, a nevyčerpává se na pouhém ruském občanovi. Nádavkem budete okouzleni lehkostí, s jakou Viktor Pelevin dokáže osvětlit některé duchovní pravdy, a jak je obratně a smyslně navazuje jednu na druhou. Všichni v této knize nenajdete svou osudovou lásku, ale to vám nezabrání navázat s ní za dlouhých teskných nocí, kdy vlci vyjít na měsíc, velice věřly, i když dočasný, vztah.

Viktor Pelevin: Svatá kniha vlkodlaka /Svjaščennaja kniga oborotňa/. vydal Albatros Media - Plus, 2011, překlad: Ondřej Mrázek, obálka: Viktor Pivovarov, 392 str. cena: 349 Kč

Lament/Sarden

Tim Powers: Tři dny do nikdy

Asi se mezi čtenáři Interkomu nenajde nikdo, kdo by s vděkem a radostí nevzpomínal na *Brány Anubisovy* či *Stáčení temného piva*. Už jsme si sice zvykli, že obálky Powersových knih se na našem trhu snaží zachovávat jednotného ducha, nicméně ani výtvarný experiment Tritonu nás neodradí od dalšího Mistrova díla.

Když v roce 1939 řekl Albert Einstein Franklinu Rooseveltovi, že je možné zkonstruovat atomovou bombu, zamířel prezidentovi svůj další objev, tak mimořádný a nebezpečný, že zůstal tajemstvím... až dosud.

Když dvanáctiletá Daphne Marriťová vezme z domu své babičky videokazetu nadepsanou Pee-wee a jeho veliké dobrodružství, netuší ona ani její otec, vysokoškolský profesor Frank Marriť, že krádež přilákala pozornost izraelské tajné služby a prastarého okultistického spolku z Evropy, ani to, že se během několika hodin objeví její dávno ztracený dědeček, který se také zoufale snaží kazety zmocnit.

A když někdo ukradne Daphneinu plyšového medvídku, slepá vražedkyně málem zastřelí Franka a na Daphne z vypnutého televizoru hovoří duchové, ocitají se oba uprostřed vražedného zápasu. Aby přežili, musí se rychle naučit pravidla magické šachové partie a využít všechen svůj důvtip a odvahu, aby unikli osudu mnohem horšímu než smrt...

CENY EUROFANDOMU,

přesněji ESFA (European Science Fiction Association) jsou ocenění, která jsou udělována každý rok na Euroconu. Abychom zvýšili šance na úspěch námi nominovaných, je třeba dobře se seznámit s pravidly, tak přihlídnout k tomu, kdo z ČR a SR již oceněn byl a ve které kategorii.

Ve stručnosti k pravidlům

Existují čtyři základní kategorie těchto ocenění, z nichž první dvě mají své subkategorie.

První kategorií je **Hall of Fame** (Síň slávy), kde existuje celkem šest subkategorií: **nejlepší autor** (best author), **nejlepší nakladatel/vydavatel** (best publisher), **nejlepší umělec** (best artist), **nejlepší promotér** (best promoter of Science Fiction), **nejlepší časopis** (best magazine) a **nejlepší překladatel** (best translator). Do Síň slávy může každý vstoupit jen jednou (tedy má-li už tuto cenu, nemůže ji dostat podruhé), a o tom, kdo z nominovaných do Síň slávy v příslušném roce vstoupí, se rozhoduje hlasováním. Při tomto hlasování má každý národní fandom maximálně dva hlasy, pokud ale má na příslušném Euroconu jen jednoho zástupce, má samozřejmě jen jeden hlas. Pro nás je jistou výhodou, že když se na nominacích dokáže spolu dohodnout český a slovenský fandom a z každého přijedou na Eurocon ti minimálně nezbytní dva zástupci, tak hned máme pro námi nominovaného jisté čtyři hlasy, což je nepopiratelná výhoda, se kterou bychom se měli naučit daleko lépe pracovat.

Do Síň slávy prakticky všechny národní fandomy někoho každý rok navrhnou, ne třeba v úplně všech kategoriích, ale přinejmenším ve většině. V této kategorii je ovšem možné určitou osobu nominovat opakovaně, a tato opakovaná nominace může být i jistou psychologickou výhodou, protože je toto jméno hlasujícím (což dosti často bývají z každého národního fandomu stále stejní zástupci) takto ustavičně připomínáno, takže pokud nemají v příslušné kategorii vlastního kandidáta, je poměrně pravděpodobné, že budou hlasovat pro jméno, které je jim už dobře známé.

Druhou kategorií je **Spirit of Dedication**, což ze všeho nejspíš připomíná evropskou dobu českého Ludvíka a slovenského Draka, prostě je to ocenění za něco mimořádného, co dotyčný vykonal pro fantastiku (alespoň domácí, ideálně pochopitelně evropskou) v poslední době. Zde existují tři subkategorie: **umělec** (an artist, author of one or more works), což může být jak výtvarník tak spisovatel, komiksový scenárista, filmář apod., **autor představení** (an author of a performance), přičemž představením v tomto smyslu nemusí být jen klasické divadlo, ale i různé druhy multimediálních show atd., v podstatě zde záleží hodně na zdůvodnění nominace, a třetí subkategorie je pak **fanzin**. Výhodou této ceny je, že do ní každý rok nominuje jen minimum fandomů, kolikrát ani nejsou obsazené všechny tři její subkategorie, takže je zde daleko větší šance tuto cenu získat, jelikož konkurence je podstatně menší.

Dalšími dvěma kategoriemi jsou pak **Encouragement Awards**, která je určena především na další povzbuzení mladých začínajících tvůrců, a **Honorary Awards**, což je ocenění buď za celoživotní dílo nebo nějaký mimořádný úspěch (např. loni toto oce-

nění získal Andrzej Sapkowski). Obě dvě tato ocenění jsou udělována bez jakéhokoli hlasování, prakticky takřka automaticky každému, koho příslušný národní fandom nominuje, protože zde ESFA důvěřuje tomu, že byl proveden dostatečně kvalitní domácí „předvýběr“. Zmíněný automatismus se týká zejména **Encouragement Awards**, kde zatím není znám případ, že by osobě národním fandomem nominované toto ocenění nebylo uděleno. V případě **Honorary Awards** je potřeba nominaci dostatečně věrohodně zdůvodnit – ideální např. je, pokud se jedná o osobu, která již nějakou cenu ESFA získala a do žádné ze subkategorií Síň slávy se svou činností tak úplně nehodí, případně má dlouhodobě něco společného s již oceněným časopisem či fanzinem.

Určitě bychom se měli každý rok „obtěžovat“ s nominacemi pokud možno ve všech kategoriích **Hall of Fame** a **Spirit of Dedication**, a pochopitelně pokaždé rozhodně nominovat jednu osobu na **Encouragement Awards**, protože mladých začínajících spisovatelů i malířů, kteří by si zasloužili povzbudit a ocenit, je u nás jistě hodně.

Dosavadní české a slovenské úspěchy

Do Síň slávy prozatím vstoupili tito lidé:

■ **pět nejlepších umělců:** *Kája Saudek* (1991), *Theodor Rotrekl* (1992), *Juraj Maxon* (1995), *Jan Patrik Krásný* (2002) a *Martina Pilcerová* (2010);

■ **tři nejlepší promotéři** (tady je to trošku jako s těmi třemi mušketýry, jelikož jednou je to promotérská dvojice, takže jsou vlastně čtyři): *Alexander Hlinka* a *Vladimír Veverka* (1992), *Jan Olša* (1995) a *Robert Žitňan* (2010);

■ **nejlepší časopisy** de facto čtyři, ale podle stávajících pravidel jen dva: *Ikárie* (1990) a *Fantázia* (2002), zatímco *Zápisník* (1986) dostal cenu Eurofandomu podle starší verze současných pravidel a *Interpress Magazin* (1976) podle úplně jiného systému, který s tím současným neměl prakticky moc společného;

■ **nejlepší nakladatel** zatím jen jeden, *Jiří Pilch* (2002);

■ **nejlepší překladatel** také jen jeden, *Richard Podany* (2007)

■ a **nejlepší autor** zatím žádný.

■ Ve **Spirit of dedication** jenom jednou v subkategorii **fanzinu** *Ikárie* (1986), což bylo ještě podle starších pravidel, jinak vůbec nic.

Encouragement Awards zatím dostali *Vilma Kadlečová* (1991), *Jozef Žarnay* (1993), *Jaroslav Mostecký* (1995), *Mirek Žamboch* (2002), *Saša Pavelková* (2002), *Martina Zrostlíková* (2004), *Tomáš Kučerovský* (2005), *Martin Matuška* (2005), *Jana Jůzlová* (2006), *Dušan Fabián* (2006), *Lucka Lukačovičová* (2007), *Blanka Jirušková* (2010) a *Michal Ivan* (2010).

Honorary Awards prozatím nemá nikdo z ČR ani SR.

Podle pravidel ESFA je nutné nominace ve všech kategoriích podat nejpozději 2 měsíce před začátkem Euroconu, na kterém je o cenách rozhodováno – což letos znamená nejpozději 17. dubna. Proto je opravdu nejvyšší čas začít o kandidátech diskutovat (první návrhy na nominace jsou již uvedeny na konferenci SFK na Pandoře) tak, aby nejpozději Jarní porada ČSF mohla o nominacích definitivně rozhodnout.

Darth Zira

Gardner Dozois a Jonathan Strahan: New Space Opera 2

První svazek New Space Opery, který vydal Laser-books před dvěma lety, byl ohromující. Dobrodružství a nezapomenutelný pocit úžasu, oděný do mnohem dospělejšího a sofistikovanějšího hávu, než jsme kdykoliv předtím mohli u vesmírných dobrodružství zažít.

Jaký je druhý svazek, který pro nás sestavili opět Gardner Dozois & Jonathan Strahan? Bezpochyby je ještě o něco vyspělejší, jak po stránce literárních kvalit, tak po stránce technologických vizí. Nejnovějším trendem ve fantastice je umírněnost a co největší civilnost a realismus. Prosazují se příběhy „obyčejných“ lidí v „obyčejné“ budoucnosti. Součástí jsou ovšem hromady technologií. Není divu, již dnes je jasné, že máme-li nějakou budoucnost, technologie z nás budou doslova odpadávat na každém kroku. Už teď máme k tomuto ideálu smlele nakročeno.

Více než polovina autorů z druhého svazku antologie je nám v Čechách dobře známa, protože tu jejich práce vycházejí buď pravidelně, anebo alespoň v relativně hojném množství. Cory Doctorow nás tudíž moc nepřekvapí. Jeho *Putování mezi hvězdami* je půvabný záznam blízkého setkání. Jenomže tentokrát možná o něco bližší groteskní realitě. K. K. Rushová nám ve *Zběhnutí* předkládá velice komorní drama matky a syna. To se ovšem odehrává ve vesmíru, a ona matka něco tají. To Jay Lake se nám představuje ve *Vzpouře mezi svými* v trošku odlišné poloze, než ho známe doposud. Tentokrát nechal svou zvrhlou představivost spát a stvořil obyčejný příběh o vzpouře, který je neobyčejný tím, že v ní hraje roli UI vesmírné lodi. Jako vždy technologicky barvitý Neal Asher se nás snaží v *Skořápkách* přesvědčit, že náboženským sporům je dobré se vyhnout. Zvláště pak těm mimozemským... Garth Nix je pak v povídce *Načas* lehce pohádkový – a ano, kupodivu to jde se sci-fi docela pěkně dohromady. Bruce Sterling v *Dej se k námořnictvu a uvidíš kus vesmíru* se nám představuje tak, jak ho známe a jak ho máme rádi. Jeho poněkud abstraktní cyberpunkový styl svědčí i sci-fičku. Jedním z mála odlehčujících kousků je žertovná pocta z pera Mika Resnika: *Katastrofa Baker a chvalozpěv na Leibowitz*. Vrcholem sbírky je pak *Vzdálený konec dějin* Johna C. Wrighta. Jde o technoromanci mezi dvěma vesmírnými tělesy, nadanými UI. Wright nám servíruje svůj vybroušený poetický styl s high-tech příchutí s grácií a je jednoznačný vítěz pomyslného klání.

Trend „kazdodennosti“ v science fiction není sám o sobě vůbec špatný a má na svém kontě už pár velmi silných děl, nicméně v povídkové sbírce může působit trošku monotónně. Celkové vyznění New Space Opery 2 je tak poněkud studené a čtenář malinko ochuzený o pocit úžasu. Může to být také způsobeno rozsahem povídek – většina z nich je příliš krátká a působí často jako fragment něčeho většího.

Z těchto důvodů není náhodou, že přestože samostatně by patrně každá z povídek víc než obstála a řada z nich se může počítat mezi vyložené mistrovské kusy, v mysli nejvíce uvíznu *Chameleoni* Elizabeth Moonové, protože jde o čtenářsky vděčné, téměř špiónážní drama, dobrodružné a v rámci antolo-

gie rozsahově obžerné. *Příběh šibalky* Johna Scalziho je zase přitažlivý svou hravostí a dnes už téměř retro zápletkou o lodi s UI, která se inspihuje Asimovovými zákony robotiky.

Nechápejte mě špatně, New Space Opera 2 je velice kvalitní sbírka. Ovšem najdou se mezi námi taci, kterým bude připadat jako chladný a nekonečně prázdný vesmír. Science fiction nám definitivně dospěla. Je elegantní, gráciízní, hodnotná a na úrovni. A to je dobře. Jen nám, prosím, nechte ještě i tu nedospělou, rozcuchanou rošťačku s dobrodružnou povahou, nad kterou můžeme stanout v dětském úžasu a ohromení.

Obsah:

- Robert Charles Wilson: *Utriusque Cosmi* (Utriusque Cosmi)
- Peter Watts: *Ostrov* (The Island)
- John Kessel: *Události předcházející Helvetskému obrození* (Events Preceding the Helvetican Renaissance)
- Cory Doctorow: *Putování mezi hvězdami* (To Go Boldly)
- John Barnes: *Lovec princezen* (The Lost Princess Man)
- Kristine Kathryn Rusch: *Zběhnutí* (Defect)
- Jay Lake: *Vzpouře mezi svými* (To Raise A Mutiny Betwixt Yourself)
- Neal Asher: *Skořápky* (Shell Game)
- Garth Nix: *Načas* (Punctuality)
- Sean Williams: *Nevyhnutelnost* (Inevitable)
- Bruce Sterling: *Dej se k námořnictvu a uvidíš kus vesmíru* (Join The Navy and See the Worlds)
- Bill Willingham: *Nebojácní vesmírní piráti z vnějších prstenců* (Fearless Space Pirates of the Outer Rings)
- John Meaney: *Od srdce* (From the Heart)
- Elizabeth Moon: *Chameleoni* (Chameleons)
- Tad Williams: *Desátá múza* (The Tenth Muse)
- Justina Robson: *Třeštivřesk* (Cracklegrackle)
- John Scalzi: *Příběh šibalky* (The Tale of the Wicked)
- Mike Resnick: *Katastrofa Baker a chvalozpěv na Leibowitz* (Catastrophe Baker and a Canticle for Leibowitz)
- John C. Wright: *Vzdálený konec dějin* (The Far End of History)

New Space Opera 2 /The New Space Opera 2/ Dozois, Gardner (ed.) - Strahan, Jonathan (ed.), Laser-books, 2010, překlad: Aleš Drobek, Pavel Baikič, Aleš Heinz, Petr Kotrle, Vladimír Lackovič, Karel Makovský, Tadeáš Pelech, Ľudovít Plata, Martin Tilcer, Roman Tilcer, Milan Žáček, obálka: Stephan Martinière, 640 str., 369,- Kč

Lament/Sarden

Podvojný účetnictví Vlada Srpoňa

Ako som to videl a zažil, s prihladnutím. Roky 1954 až 2010.

Moja púť životom a SF, diel 3.

Motto:

Je smažno, lepě svihlí tlově
se batoumají v dálnici,
chrudošiví jsou borolové
na mamné krysy žárnici.

V roku 1990, dobe anarchie štátneho systému, ako som sľúbil, som zorganizoval Parcon '90 Bratislava. Vždy som svoje sľuby plnil a do akcie som šiel s holou ríťou. V materskom podniku Slovnaft som si vykecal ročnú neplatenú dovolenku na prípravu nielen Parconu, ale i založenia vlastnej firmy. Ak by Parcon uspel a firma nie, plánoval som návrat do Slovnaftu. Veci sa však otočili. V marci 1990 ma Strana slobody (na Slovensku fungovala do roku 1948 a obnovila sa r. 1990) navrhla ako kandidáta na miesto poslanca Federálneho zhromaždenia Československa. A čo teraz? Ak by som sa náhodou dostal do politiky, nedokážem zorganizovať Parcon a mať svoju vydavateľsko – distribútorскую firmu. V prvých slobodných voľbách v roku 1990 stačili 3% hlasov, aby sa človek dostal do politiky. Na Slovensku vtedy vzniklo asi 60 strán, na koľko štát sľúbil na rozbeh každej novej strany 250 tisíc Kčs, bez vrátenia dotácie. Väčšina strán vznikla len pre tieto peniaze. Vtedy stačilo mať podpis 100 občanov. Dokázali ste ich získať i v hospode. Napríklad dnešná nacionalistická strana SNS mala troch členov, získala viac ako 3% hlasov a títo podvodníci sa náhodou dostali do vysokej politiky a onedlho boli hlavnou silou s HZDS k rozdeleniu štátu. No vrátim sa k mojej kandidatúre do Federálu. Keď sa to dozvedeli moji známi, rodina, sci-fisti a spolupracovníci v Slovnafte, vo voľbách som dostal z kandidátov Strany slobody najviac hlasov. Našťastie Strana slobody sa do parlamentu nedostala. Vo voľbách získala 2,89 % hlasov, polovica bola mojich. Mal som voľné ruky, aby som vykonal, čo som sľúbil fandomu.

Ešte pred Parconom 90 som si vymodlil v týždenníku Mladé rozlety (obdoba Mladého světa) dvojstranu venovanú fantastike. Zároveň mi denník L'ud (dnes Nový čas) poskytol na fantastiku celú stranu. Mojm zámernom bolo propagovať nielen SF, ale i blížiaci sa Parcon. Mal som šťastie, že s textovými i fotografickými materiálmi mi pomáhali najviac bratislavskí fanovia vrátane výtvarníkov. S komunikáciou s ostatnými fanúšikmi SF zo slovenských klubov však boli problémy. Ničím neprispievali do celoštátnej tlače, kde prvý krát vznikla rubrika sci-fi.

Jediným, kto mi začal posielať vzácny materiál o histórii fantastiky na Slovensku, bol Jožko Žarnay. Košičania mi neodpovedali, na moje naliehanie mi poslali informácie kto sa oženil alebo mal narodeniny a ako sa opili. Začal som váhať, či tým neprásknem. No s Bratislavčanmi sme vydržali temer dva roky publikovať fantastiku. Po odchode od ZZZ, ktorá sa premenila na exekútorický úrad, som si založil začiatkom roku 1992 firmu na produkciu a distribúciu hudobných nosičov a kníh. Nazval som ju Sféra, ako to, čo po mojom odchode zo Slovnaftu zaniklo. Raný kapitalizmus na Slovensku sa rozdivel, cigáni začali podnikáť spôsobom, že na faktúry odvážali celé kamióny textílií z fabrik, ktoré im naivne na živnostenský list vydali tovar. Peniaze samozrejme nikdy nevideli. Tým začal krach zavedených tovární s ešte socialistickým vedením. Nastala divoká privatizácia a z bolševických riaditeľov sa stali podnikatelia vo vlastnom podniku, s cieľom ostatok vytunelovať. Na Slovensku sa začala objavovať mafia a multimilionári i miliardári, všetko bolševici. V takom prostredí som začínal budovať firmu.

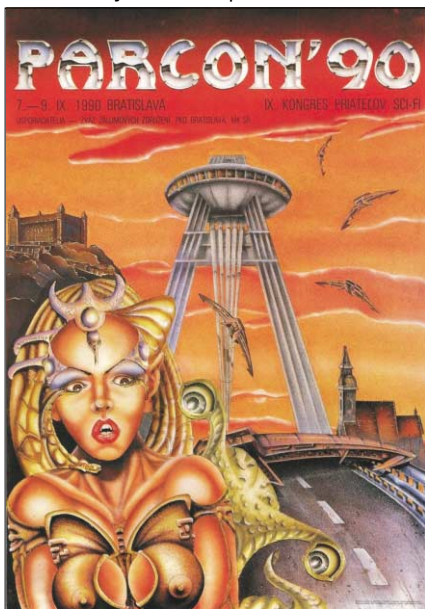
Moje plány sa netýkali literatúry, ale produkcie spievaného a hovoreného slova, teda vtedy ešte MC a málo CD.

S mojim priateľom Alim Beladičom (1949 – 2002), ktorý už za socializmu mal svoje hudobné štúdio, sme sa rozhodli produkovať to, čo vtedy chýbalo. Napadlo nás, že ešte nikto na Slovensku nezdrmatizoval biblické príbehy. Oslovili sme Bratislavskú diecézu, ktorá vtedy sídlila v Trnave. Sídlilo u nich aj progresívne katolícke vydavateľstvo Spolok sv. Vojtecha. Okrem cirkevnej literatúry sa orientovalo i na literárnu modernu slovenských spisovateľov.

Môj strýc Vojtech Mihálik (neskôr národný umelec ČSSR) tam vydal v roku 1947 prvotinu, básnickú zbierku Anjeli. Spolok vydával v rokoch 1941 až 1945 fantastickú literatúru, čo na cirkevné vydavateľstvo bolo neuveriteľné. V roku 1988 sme v Trnave v domove dôchodcov našli inžiniera Kresánka – Ladčana, ktorý patril k autorom fantastickej literatúry. Urobili sme s ním videorozhovor. Uviedol nám úžasné informácie, že vtedajší slovenskí autori fantastiky sa pravidelne stretávali a vymieňali si nápady. Nepripomína to Cony?

Žiaľ! videokazeta sa niekde zapatrošila a ja mám len zvukový záznam Kresánka na MC.

No pokračujem o pláne vydávať dramatizované biblické príbehy. Oslovili sme riaditeľa vydavateľstva SSV. Konštatoval, že tento nápad je vynikajúci, ale musí ho schváliť biskup diecézy. Bol nim Ján Sokol (neskôr arcibiskup, metropolita Slovenska), ktorý pochoval môjho otca i babičku a pokrstil i moju dcé-

ru Tatianu. Súhlasil s projektom, ale keďže katolícka cirkev si ce uznáva Starý zákon, je pre ňu prvoradáý Nový zákon. Nakoniec sme sa dohodli že po Novom zákone vydáme i Starý zákon, teda 5 kníh Mojžišových. Náš zámer bol ten, a súhlasil s tým aj biskup, že projekt bude mnemotechnická pomôcka na hodiny náboženstva pre základné školy, kde už od roku 1991 boli schválené parlamentom dobrovoľné hodiny výuky náboženstva. Na rozbehnutie projektu nám biskup poskytol vtedajších 150 000 korún. Bol to môj prvý veľký produkt. V konečnej fáze sme pre katolícku cirkev vyrobili milión zvukových nosičov MC.

V tomto projekte, ktorý sme nazvali Pegas, sme angažovali najlepších slovenských hercov ako účinkujúcich. Úlohu hlasu Boha sme zverili legendárnemu Gustávovi Valachovi, ktorý bol mimochodom i hlboko veriaci. V dvadsiatich dieloch Starého a Nového zákona účinkovalo 150 hercov. Distribúciu som vykonával svojou firmou Sféra. (Viď Sféra, SF klub Slovnafť Bratislava a fanzin Sféra). Týmto projektom som rozbehol svoju kariéru v biznise distribučnom i produkčnom. Postupne som zamestnal ľudí na distribúciu a venoval som sa produkcii.

Spoznal som množstvo umelcov talentovaných i neschopných. Pracovať s celebritami je samovražedná činnosť. Pochopil som to a učinil sebakritiku. Zabezpečil som rodinu, splatil dlhy exekútorom. Pokúšal som sa pracovať i na živnosť vo svojej profesii elektrotechnika, no mladí dynamickí šéfovia nezniesli päťdesiatnika, a to som navštívil osem firiem elektrotechnického zamerania.

Túto činnosť som opustil v marci 2008 s rozhodnutím odísť do blízkej cudziny, teda Prahy. Ale to je kapitola, ktorá je

len mojou osobnou záležitosťou. Som spokojný a vyrovnaný s budúcim osudom.

s Karlem Blažkem

S Carolou Biedermannovou

S Josefem Nesvadbou

Epilóg

K môjmu opusu „Ako som to zažil a videl s prihladnutím na SF“ musím spomenúť niektoré veci a udalosti, ktoré som z dôvodov studu neuviedol. Je to moja výpoveď o sebe ako o kontroverznej osobnosti empirika, megalomana, baróna Prášila, neúspešného básnika a egocentrika, o úspechoch, katastrofách, láske a nakoniec i mojej osobnej viere v Boha Stvoriteľa, ktorý objíma celý makro a mikrokosmos i každú bunku nášho tela.

Narodil som se v Československu, v slovenskom meste Trnava, zvanom Malý Rím, 9. augusta 1954 o 5.45 stredoeurópskeho času. Vážil som 4200 gramov a meral 54 centimetrov. Som v znamení leva.

Mojej mamičke Adriane, rodenej Mihálikovej, lekári neodporúčali dieťa. Mamička od detstva do smrti trpela epilepsiou minor. Bol zázrak, že sa narodilo zdravé dieťa, cvalík. Matkou a babičkou som bol rozmaznávaný. Otec Eduard, dôstojník ČSA, bol milujúci, no prísny. Trestal ma spravodlivo. Nepomohlo. Otec mi zomrel 17. apríla 1973 vo veku 49 rokov. Po operácii mozgu se z neho stala troska. Takmer dvojmetrový pekný muž, ktorý ma od detstva učil veci, ktoré moji kamaráti nevedeli, strieľať, plávať v divokej vode, brániť sa proti útoku, dokonca ako sedemročného písať na stroji, sám zabudol čítať i písať a hovoril veľmi ťažko. V tej dobe som už pôsobil v Bratislave. Pohrebu, ktorý celebraval kňaz, budúci arcibiskup Slovenska Ján Sokol, sa okrem rodiny zúčastnili desiatky dôstojníkov.

Mamička mi zomrela 30. apríla 2003 na neliečiteľnú chorobu.

Vtedy som bol posledný muž z rodu Srpoňov po otcovi a posledný z rodu Mihálikov po mame. Ži-

al', dodnes nemám vnuka. Moji dvaja synovia Radoslav a Michal sú slobodní a nehnú sa do manželstva. Mám síce dve vnučky od dcéry Tatiany, ale moje meno neponesú.

V marci 2008 som našiel inzerát pražskej firmy Media Print, že zamestnávajú ľudí zo Slovenska s ubytovaním zadarmo. Práca spočívala v triedení tlače každého druhu k distribúcii v Prahe. Zavolať som ešte v ten deň na telefónne číslo uvedené v inzeráte. Ozval sa mi hlas so zlou češtinou, že sa mám okamžite zbalíť a najbližším vlakom sa ponáhľať do Prahy. Sľúbili mi, že na Holešovickém nádraží ma budú čakať a odvezú ma ihneď do práce. Rozhodol som sa bez váhania. Na druhý deň som vystúpil z Pendolina v Holešovicích. Pred stanicou ma čakali dvaja čiernoodetí muži, Rusi. V čiernom aute, mlčky, ma viezli krížom Prahou, až sme zastavili v Hostivaři pred bývalou fabrikou na farby a laky, dnes firmou Media Print. Okolo jednástej som už zarezával na tonách časopisov k triedeniu. Večer po práci ma tí dvaja Rusi, majitelia Mediaprintu, priviezli k môjmu prvému ubytovaniu v Prahe. Na ulici U rajskej zahrady na Žižkove, v ošumelom secesnom dome na štvrtom poschodí bol veľký byt, kde bývalo a spalo na poschodových posteliach 12 Slovákov. Bol som trinástym. Tí ľudia boli zbierkou toho najhoršieho, čo som kedy stretol. Myslel som si, ale čo, mám kde bývať a pracovať. Z metra stanice Jiřího z Poděbrad je do Hostivaře pár staníc. Po niekoľkých dňoch som v byte nenašiel svoje jedlo v chladničke, ani niektoré osobné veci. O týždeň mi jeden zo Slovákov, bývalý vojak Cudzineckej légie, v noci ukradol mobil, nový model Sony Ericsonu s kompletnou databázou stoviek adries, mailov i súkromných čísel. Ostal som v totálnej izolácii od sveta. Ráno v práci som Rusom oznámil, že končím, a vysvetlil, čo sa mi za ten týždeň stalo. Títo ľudia boli normálni a vyšli mi v ústrety. Vyplatili mi mzdu za týždeň a i škodu za mobilný telefón. Celkom sedem tisíc. Dodávam, že so mnou zašli do bytu na Žižkove, pomohli mi zabalíť a dovolili prespať do rána. Polovicu Slovákov z bytu okamžite vyhodili.

V ukradnutom mobile som mal i čísla pražských priateľov, scifistov. Zázrakom som našiel svoje písané poznámky s telefónnymi číslami. Skontaktoval som Zdeňku Rampasa a bolo vystarané! Stretol som ľudí, ktorých som roky nevidel, v podstate všetkých dinosaurov. Moje bývanie v Prahe se podobalo šialenej anabázi z bytu do bytu, za dva roky sedem sťahovaní. Dúfam, že posledných. K šťastiu veľa nepotrebujem. Mám kde bývať, mám stabilnú prácu, čo ješť, prístup k internetu, mám priateľov, dáke peniaze, knihy, filmy, digitálnu televíziu a občas zájdem do niektorého kostola, keď nie je omša a ti-cho, v mystike pražského baroka rozjímam. V mojej hierarchii hodnôt se na prvé miesto dostalo zdravie, na druhé láska, tretie práca, štvrté pokora a úcta, piate písanie a šieste peniaze, ktoré používam k normálnemu životu.

Po nielen bytovom a pracovnom putovaní som nakoniec zakotvil vo firme Shell.

Připítek na oslavě pětapadesátin

Vraciam sa k spomienkam, ako se mi hnali pamäťou z tisícov fotografií.

Vidím a počujem, čo som si zapamätal z rozhovorov s každým, koho som na Conoch stretol. Z mnohých ľudí z desiatok stretnutí fandomu od roku 1984 až po 1997 si pamätám tých, ktorí vo mne zanechali pozitívnu stopu v názoroch, ktorí mi dali viac, než sami tušili. Trinásť rokov som bol mimo dianie, mnohé som zabudol snád' zámerne.

Mojím osobným fondom kvality osobnosti fandomu, ktorí ma v mnohom ovplyvnili, sú: Zdeněk Rampas MLC, Ondřej Herrec, pan Smékal starší, Theodor Rotrekl, Pavel Weigel, Franta Moravec, Franta Novotný, Eva Kováčová, Mio Bútora, Pagi, Honza Pavlík, Egon Čierny, Ivan Alákša, Carrola Biedermannová, Saša Pavelková, Vašek Soukup, Vlado Riša, Juraj Toman, Ivan Adamovič, Vašek Pravda, Ludmila Freiová, Eva Hauserová. Jarda Olša jr., Jan Jam Oščádal, J. W. Procházka.

Mám pocit, že Neffovi ako českému géniovi, ktorého neradno kritizovať (nemá to rád), siaham tak po päť. Mám temer celé jeho dielo do roku 2007. Je nenapodobiteľné, no ja som najradšej čítal jeho Hovory u krbu, otca Vladimíra Neffa, eseje, rozhovory, zakázané technológie. Tam som našiel viac informácií než v jeho hociaktovej SF.

Veľmi významnú časť môjho života tvorili ženy. Nepočítam mamu, babičku a tety. Od sedmnástich som poznal to „tajomstvo“ najprv u spolužiakov, potom susediek a potom u dievčat a dám na Conoch i iných akciách fandomu. Sú to pekné a trvalé spomienky. Chvalabohu, za mojej mladosti až do začiatku nášho kapitalizmu dávali dievčatá svoju priazeň zadarmo. Potom už jen krutá realita, dievčatá a dámy za mrzký peniaz.

Čo dodať? Som spokojný so svojím životom v dobrom a mnohokrát zlom.

Zo svojho hľadiska som vykonal dosť činov, ktoré ľutujem, a väčšinu ktorú neľutujem. Bol som dobrým školákom, učňom, elektrotechnikom, organizátorom, hasičom, operátorom v istej atómovej elektrárni, potom hudobným producentom, zvukárom, distribútorom umenia, majiteľom pozemkov a potom som s holým zadkom začal žiť a pracovať v Prahe. Čo ku šťastiu dodať, som ako tak zdravý, mám strechu nad hlavou, stálu prácu v zavedenej firme, občas píšem, mám čo ješť a piť, mám internet (poznámka, na Slovensku od roku 1992).

A mám niekoľko dobrých priateľov i verím v Boha. Myslíte, že to nie je šťastie?

Boh dá, ešte niečo dokázať.

Vlado Srpoň, s plným vedomím a svedomím.

R. Scott Bakker: Princ ničeho I – První přichází tma

Nebůh a jeho Apokalypsa se přehnalí zemí a za nimi zůstala jen zkáza. Ale to je dávná minulost a zapominat je lidskou přirozeností. Nyní už jsou tyto události sotva víc než povídačky bláznů a lidé mají jiné, důležitější starosti. Začíná svatá válka, která má osvobodit svaté město Šimeh z rukou pohanů. Mnoho slavných i neznámých se pokusí boj využít pro vlastní účely. Jenže on už možná zneužít je a Druhá Apokalypsa právě začíná...

Další román o hrozbě pro celý svět? S proroctvími, hrdiny více či méně stejnými jako v desítkách jiných knih, s prostředím založeným na návštěvě romantického hradu a s putováním do Země Vyhláše Žárovky?

Ani náhodou. R. Scott Bakker jde vlastní cestou. *První přichází tma* je sice pouze prvním dílem trilogie (která sama vznikla rozpracováním prvního dílu *původně* zamýšlené trilogie a celá série tak zatím čítá pět svazků, přičemž další budou následovat), ale motivy a zápletky, které do knihy vložil, by jiným vystačily na celou sérii. Rozhodně se nemusíme bát nudy nebo starých klišé. V příběhu ani v postavách.

Těch hlavních je hned několik a ani jedna není zrovna vzor ctností. Mág a zvěd Mandátové školy – jediného spolku, který skutečně věří v možnost návratu Neboha a je odhodlán proti němu bojovat za každou cenu – i za zradu přítele. Jeho milénka, stárnoucí nevěstka, která se o světě a mocnostech, jež mu vládnou, dozví víc, než by chtěla. Barbarský náčelník, pro něhož existuje pouze válka – nezná soucit s nepřítelem, zabíjí muže, ženy i děti a nyní pátrá po otrokovi, který ho kdysi zneuctil. Syn onoho otroka, učenec z dalekého severu, jenž se vydal najít – a zabít – svého otce a v barbarovi vidí nebezpečný, ale užitečný nástroj. Císařův synovec, geniální generál, který na pozadí plánů svého císaře sám touží po moci. A svatý muž, jenž svolal svatou válku, díky níž se osudy všech výše zmíněných protnou.

Když se o těchto postavách napíše, že sledují vlastní cíle, není to pouhá fráze. Jsou ochotni využít cokoliv a kohokoliv, bez ohledu na cizí nebo i vlastní city. Nekonají zlo, prostě věří ve svou pravdu. Účel světi prostředky. A ti, kdo se tímto heslem neřídí, jsou příliš slabí, aby něco změnili. O každé postavě by se toho dalo napsat mnoho, ale možná nejvíc o nich (krom charakteru) vypovídá, že ač individuality, přesto se jim daří vystih-

nout podstatu své role ve společnosti bez toho, že by se z nich staly karikatury ideálního zástupce společenské třídy nebo národa.

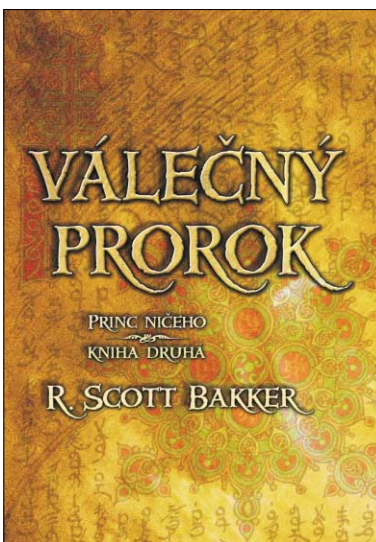
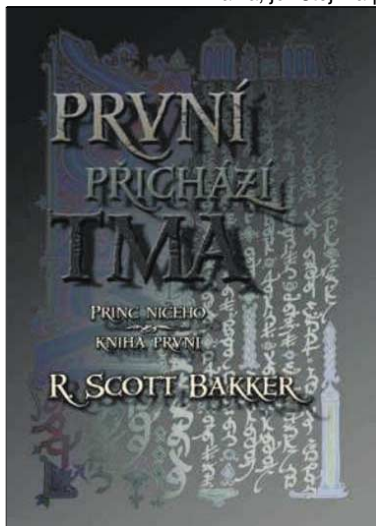
Příběh je také kapitola sama pro sebe. Kniha je rozdělena do několika částí, z nichž každá je primárně věnována některé z hlavních postav a sleduje události, které je přivedou do města Momemnu, kde děj románu končí v okamžiku, kdy se svatá válka, jež stojí na počátku knihy, konečně chýlí ke svému cíli.

Vyvrcholení přitom ovšem nespočívá v tomto zdánlivě velkolepém faktu, ale v poznání jednoho z hrdinů, že vše je jinak, že právě v tomto okamžiku, kdy všichni věřící oslavují a sprádají velké plány, se začíná Druhá Apokalypsa – a že nikdo nemá ani nejmenší tušení, kdo stojí v pozadí, kdo je skutečně pánem svých myšlenek a činů, kdo pouhou loutkou a jak vše skončí. Nikoliv tedy akce, ale odhalení, odkrytí pravdy (a toho, co bylo první...) je tím, co posouvá děj vpřed. A činí tak strhujícím způsobem.

Skutečně fascinující však není to, že klasická zápletko o zlu, které po letech povstává, je uvedena do pohybu řádně temnými hrdiny (a antihrdiny), ale to, jakým způsobem se do ní promítají myšlenkové schopnosti hrdinů (řekněme jejich životní filozofie) a fakt, že Apokalypsa a její nebezpečí je skutečně brána pouze jako báchorka i těmi nejmoudřejšími. Dávná hrozba je už dávno překryta nánosy historie a stovkami válek, křivd, zrad a náboženských dogmat. Mandátová škola si jako jediná udržela vzpomínku na hrůzy Apokalypsy – a to pouze díky tomu, že si do snů implantovaly vzpomínky svého zakladatele, takže nyní mají problémy odlišit přítomnost od minulosti, vidí nebezpečí a Konzult (spolek mágů, který se snaží přivodit Druhou Apokalypsu) v každém stínu, i když od poslední potyčky uběhla již tři dlouhá staletí a zbytek světa je považuje za bláznů. Jistě, podobný motiv by se už párkrát našel, ale nikdy propracovaný do takové hloubky a úvodní věta románu

(*Člověk nemůže postavit hradby na ochranu před něčím, co bylo zapomenuto.*) tak získává na naléhavosti a osudovosti. Stejně jako komentář jedné postavy na téma vztahu starých nepřátel.

Co se oné zmíněné životní filozofie hrdinů týče, projevuje se krom jiného v pastech, které na sebe líčí v rozhovorech, v tom, jakým způsobem používají svůj rozum k ovládnutí druhých a jejich manipulaci. *První přichází tma* dává jasně najevo, že slo-

va a poznání mají moc. A že největším poznáním je odhalení toho, co bylo první, toho, co formuje vše ostatní.

Neznamená to ovšem, že by se nám nedostalo akce. Bakker dokáže umně popsat střety myšlenek, stejně tak ovšem i souboje nebo bitvu. A rozhodně se nebojí krutosti, jak dokazují hlavně scény z barbarských stepů.

Velkou devizou románu je i propracovanost jeho reálií. V civilizovaných krajích jsou doslova cítit stovky let historie a nutnost repektovat zvyky a víru jejich obyvatel. V barbarské stepi se život s nikým nemazlí, stejně jako ritualizované prostředí císařského paláce a hrdinové dobře odrážejí prostředí, ze kterého vzešli, a je vidět, že Bakker svůj svět nezaložil na jednom jasně daném období naší historie.

A tak, přestože nejednoho čtenáře napadnou v souvislosti s románem křížové výpravy, si autor nic neidealizuje a rozhodně netrpí sentimentem. Jeho svět dává jasně najevo čtenáři i svým postavám, že za sebou má mnohé, že to, co vidíme, je následkem dlouhé a kruté selekce, takže pokud se vedle sebe objeví motiv středověký, antický, evropský i orientální, je to naprosto přirozené a funkční.

A stejně se to má i s dalšími aspekty jeho světa. Nejen historie, politika a zvyky, ale i víra a magie jsou pevnou součástí všech, kdož ve světě románu žijí. A nikdo se nemůže z jejich vlivu vymanit, čímž Bakker připomíná svého slavnějšího krajanu S. Eriksona. A stejně jako v *Malazské knize padlých*, i zde se odráží smysl autora pro ironii velkých událostí (dějin či, chcete-li, příběhů), takže není nic divného, když svede dohromady čaroděje a prostitutku nebo nechá barbara radit lidem, kterými opovrhuje. Oba kanadští spisovatelé mají společné i to, že se neobtěžují zbytečným a zdoluhavým vysvětlováním. Čtenář je zavalen střípkou velké skládačky, za kterými je sice jasně vidět velkolepá vize autora (a fakt, že má ten zloduch všechno perfektně promyšlené), ale zároveň ponechává jeho světu ohromující míru tajemna a čtenáři fascinaci z objevování a domýšlení (a zpětného přehodnocování).

První přichází tma je rozhodně výjimečný román, který se sice místy může číst obtížně (v celé recenzi se například snažím vyhnout jménům hlavních postav a vy brzy zjistíte proč – osobně jsem se však nakonec bavit tím, jakou výslovnost by asi tak měla mít), někdy i kvůli chybějícím písmenkům (ve stylu „...uchránit před rituální znesvěcením...“), ale vynaložená námaha se mnohokrát vyplácí. V Tritonu se navíc rozhodli pro vkusné vázané vydání s přebalem, na kterém se v temnotách dá rozpoznat záhadný nápis. Takto řešená obálka vypovídá o knize mnohem víc, než by kdy mohl sebekrásnější obraz, a nakladatel si za ni zaslouží velkou pochvalu (a při představě celé série vyskládané v mé knihovničce mi běhá mráz po zádech už nyní). A v neposlední řadě slibuje čtenářský zážitek i jméno překladatele, kterým je Petr Kotrle.

VERDIKT:

Ve všech ohledech propracovaná a sympaticky temná fantasy, která nemá daleko k filozofickému traktátu, aniž by ovšem jakkoliv nudila. Strhující první díl, který sice pouze připravuje půdu pro pokračování, ale už nyní nabízí víc než mnohé celé série.

Boris Hokr / FantasyPlanet

Dětské otázky

„Maminko, kdo to byli muži? Mám o nich napsat referát.“
„Řekni Rozumbradovi, ať ti to vygoogluje. Byli to vlastně jejich předchůdci.“

„Taky je vyráběl Apple?“

„Kdepak, ti se narodili podobně jako my.“

„Myslíš v genetických bankách?“

„No, tak úplně přesně jsem to nemyslela. Dříve s námi žili doma.“

„A k čemu jste je používaly?“

„Nosili domů peníze.“

„Tomu nerozumím. Peníze si přece dokážeme vydělat samy.“

„To máš pravdu. Taky občas vykonávali různé práce, něco odstěhovali nebo opravili.“

„Aha. Jako tvůj Rozumbrada. A taky uklízeli?“

„Ne, uklízely jsme my.“

„Hm... tak jako Rozumbradové vařili?“

„Ne, vařili jsme taky my.“

„Tak se starali o nás dcery?“

„No, jak bych ti to vysvětlila: to bylo naopak. My jsme se staraly o ně.“

„Aha. Jako já se starám o štěňata, tamagoči nebo biotrolické panenky. A oni vás na oplátku milovali a nikdy vás nezradili.“

„No, skoro tak to opravdu bylo. A taky jsme si s nimi povídaly.“

„Myslíš jako o tom, co tě trápí, kdo ti ublížil, co by sis přála a koho máš ráda?“

„To ne, ale dalo se s nimi probírat, které auto jezdí rychleji a má menší spotřebu nebo kdo vyhraje ve volbách.“

„A to jste dřív považovaly za důležité?“

„My ne, ale oni ano. Operativní věci se s nimi daly docela dobře řešit, ale na povídání nebyli naprogramováni. Proto se tak rychle ujali Rozumbradové – byli schopni uklízet, vařit, pomáhat se vším, co jsi potřebovala, ale taky si povídat a být potichu, kdykoli jsi chtěla. Byli čistotní a bezúdržboví. Muži nám je začali kupovat jako dárky – abychom je neobtěžovaly a aby nemuseli vynášet odpadky a luxovat. I když zpočátku nevypadali tak hezky jako dnes.“

„To jsem ráda, že to vím. Večer to proberu se svým Rozumbradou. Slíbil, že mi změní účes. Počkej, jak budu krásná, až se s tím tvým vrátíte z divadla.“

Daniela Kovářová

Sága o rozpade alebo Gormenghast na poľský spôsob

(román Chocholovci poľského autora Wita Szostaka)

440 strán textu začína v tme. Uprostred noci hrdina blúdi chodbami štvorposchodového domu. Od izby k izbe, potichu otvára, vkráda sa do snov, kradne sny strýkovi maliarovi, sesternici pracovničke organizácie pre pomoc postihnutým v Bosne a Hercegovine. Do rána prejde niekoľko desiatok strán - na sklonku decembra prichádza svitanie neskoro.

Napokon sa predsa z tmy vynorí silueta wawelských veží na kopci.

Dejiskom románu je Krakov. Hrdinami rodina Chocholovcov. Takmer tridsať ľudí obýva trojposchodový dom s pivnicou. Do budovy sa nasťahovali začiatkom deväťdesiatych rokov dvadsiateho storočia, po reštitúcii. Podľa projektu jedného z členov rodiny nechali vybudovať časť priečok, časť obydliu premenili na sieň vo výške dvoch poschodí. Tu sa schádza celá rodina počas spoločných obedov a večerí.

Štyri generácie. Každý má svoje miesto, úlohu i gesto, s ktorým sa zúčastňuje rituálu.

Prepracovanosť systému v celej zložitosti sledujeme práve v prvých pasážach románu, ktoré sa odohrávajú v tesne predvianočnom a vianočnom čase.

Spôsob prípravy jedál, následne samotná konzumácia. V presnom poradí, v rámci očakávaných reakcií.

Slovo za slovom, pohyb za pohybom.

28 ľudí, vie presne, čo má kedy robiť.

Večera trvá štyri hodiny, vyše šesťdesiat strán textu.

Solidná prepracovanosť rodinného rituálu i rodinného románu predvedená v praxi.

Trúbenie píšťal ľadoborcov zvonka upozorní Chocholovcov, že nastal čas zájsť na polnočnú omšu. Oblečú sa teda, nasadnú do motorových gondol, pomedzi čerstvo rozhrnuté kryhy smerujú lagúnou ku kráľovskej katedrále na Waweli. A spolu s nimi tisíce iných po požehnaní túžiacich Krakovčanov.

Rozprávačom osudov rodiny je tridsaťdvaročný muž. Zarába si ako turistický sprievodca po pamätihodnostiach mesta.

Jeho matka pracuje ako redaktorka/korektorka. Nie z redakcie, cez telework, z domu - aby sa popri práci mohla starať o dlhodobého ochrnutého manžela. Otec rozprávača, bývalý archeológ, svetobežník a vzdelanec nie je schopný vykonať žiaden pohyb, ani vyriechnúť slovo. Prežíva odkázaný na opateru manželky a dvoch synov.

V priebehu deja románu vlastne len jedného - nakoľko jednu z hlavných motivických línií tvorí hľadanie tajomne zmiznutého staršieho brata, Barteka. Zmienení nepríde na Štedrú večeru, neobjaví sa ani neskôr. Systém sa začína drobiť.

Príbeh sa odohráva v Krakove. Presnejšie v Krakovoch. Szostak ponúka pohľad na Krakov ako na (jedny z mnohých) Benátok severu s lagúnami; Krakov - Istanbul s rušným trhoviskom a.i. Zmeny sa dejú nemotivovane, hrdina ich nekomentuje, pretože nevníma; zámerna kulís neoberá mesto o podstatu

- s ktorou nás autor ani rozprávač nezoznamujú - pretože sa nedá spoznať, len prežiť a precítiť.

Môžeme len hádať, ktorá z nespočetných masiek má najbližšie k naozajstnému Krakovu či vlastne ešte existuje Krakov naozajstný; možno bol dávno pohltý navrstveninami novomýtov turistických kancelárií.

Szostakova knižka rozpráva príbeh o potrebe mýtu ako súvislého rozprávania, ukazuje tiež zlyhanie tohto sna. Komplexným mýtom románu je sen/koncept rodiny. Chocholovci sa po reštitúcii úporne usilujú vzkriesiť viacgeneračnú veľkorodinu typickú pre devätnáste storočie, spoločenstvo s rodovým sídlom, s kaplnkou a hrobkou v podzemí, jednotný celok, o ktorom sa píše sága. Chcú sa stať poľskými Forsythovcami začiatku 21. storočia.

Pracne a dôsledne rekonštruujú a vytvárajú obrady a rituály. Postupne sa ale ukazuje, že pod dôkladne prepracovaným povrchom sa skrýva neistota, prázdno, strach. Mýtus dneška nemá vnútorný zmysel, môže existovať len ako dvojrozmerná konštrukcia v reklame či popkultúre, pokus o vytvorenie tretieho rozmeru hĺbky zlyháva, pretože svetu dneška chýba jednotný názor a viery, o ktorú by sa mohla oprieť celistvosť stavby.

Obrady rodiny Chocholovcov preto fungujú len ako postupnosť naučených giest.

Zlyhanie naplno obnaží hraničná situácia - smrť najstaršej členky rodu, prababky Márie.

Pozostalí, zhromaždení v podzemí, reagujú počas obradu následovne: *Po niekoľkých minútach sa moji príbuzní začali vrtieť. Nikto nevedel, čo sa má stať, nikto nevedel, ako sa to má stať, cítili sme sa ako na provizórnej, improvizovanej slávnosti, prvej v dejinách sveta, vsotení do okamihu, v ktorom ešte pravidlá vznikajú, duchovní nepoznajú svoje úlohy, tie napíše až samotný život, treba teda improvizovať, vytvoríť novú tradíciu, premostiť vzdialenosť medzi archaickými zvykmi predkov a súčasnosťou* (s. 277).

V rozhodujúcej chvíli zavládnu rozpaky, následne bezradnosť. Premostenie nevzniká, nieta jednoty ani podstaty, mýtus dneška môže byť len klamstvom a maskou, ktorá namiesto tváre ukrýva prázdnotu. ... *modlitba sa skončila, znovu nastalo ticho, nikto nevedel, čo robiť ďalej, bezradne sme hľadeli jeden na druhého*. (s. 277).

Situáciu zdanlivo "vyrieši" staršia členka rodu piesňou. Účastníci sa pridávajú, omamný rytmus zapôsobí, žiaľ, rozprávačovi nebol venovaný dar povrchnosti.

Situáciu vníma takto: *Privlastnili sme si ten rituál, cudziu pieseň, cudzí zvyk, rozprávali sme o ňom ako o našom, odvekom, všetci sa zázračne ľahko ocitli uprostred vidieckej starostvetskosti. Pritúlení k cudzej tradícii, zohriati teplom, ktoré nám nepatrí, omámení rítom, ktorý nebol...* (s.279)

Namiesto obradu hra na obrad, maškarný ples.

Postupný rozpad rodiny kráča ruka v ruke s rozkladom mýtu a možnosti súvislého lineárneho rozprávania, ktoré by tvor-

covi poskytovalo aj možnosť seberealizácie, vloženie sa dovnútra textu, tak, aby ho, ako v dávnoweku, mohol vnímať ako podstatný - žiaľ, vyslovovaním príbehov sa už v súčasnosti nevyslovujeme sami, žiadne príbehy nám nepatria, ponajviac ak úlomky.

Rozprávačov otec, v rámci mýtického kódu pater familias, v dávnych vekoch (rozprávačovho detstva) muž činu, hrdina a vodca, je ochrnutý a bezmocný.

Sesternica Anna sa zamestнала (ako som sa už zmienil) v organizácii na humanitárnu výpomoc trpiacim v Bosne a Hercegovine - nie zo súcitu a snahy pomôcť, ale v dôsledku túžby môcť prežívať a spoluprežívať aspoň cudzie príbehy dneška a následne o nich rozprávať - pravdaže, s nevyhnutným povedomím odstupu.

Rodina Chocholovcov funguje ako prísne rolový systém, v ktorom má každý svoje miesto. Ustálenosť však nenapomáha k vytvoreniu presných kontúr a rozvinutiu osobnosti, pod ochranou celku do monumentálnych rozmerov osobitosti; presné určenie úlohy ľudí skôr deformuje, vytvára z nich samostatného života neschopné figúrky (rozprávačov bratanec Andrzej, "rodinný opravár"). Vnútri rodiny, ktorá sa úporne snaží o vytvorenie mýtizovaného sebaobrazu, sa zároveň vytvára priestor pre intimitu a dôvernosť.

O rozprávačovom vzťahu k matke sa dozvieme medziiným toto: *Teraz, keď som vyrástol, už sa s ňou nedokážem zhovárať... Nikdy sme nestvorili spoločný jazyk... Nevie, kto je naozaj moja matka.* (s. 37).

Odcudzenie, prenikajúce dovnútra vzťahov k najbližším sa rozprávač usiluje vyvážiť tvorbou alternatívnych príbehov - na pozadí alternatív rodného mesta.

Ako sprievodca turistov vo wawelskej katedrále nad náhrobkom poľského kráľa zakaždým odznova inak rozpráva legendu o nehybnom spiacom kráľovi a jeho dvoch synoch, ktorí mu chceli pomôcť, no jeden sa stratil a druhý ho nevedel nájsť.

Osobné a rodinné sa prelína so všeobecne historickým, skutočnosť nadobúda hĺbkový rozmer len subjektívne prežívaná. Mýtus zaniká, pretože mizne jednota kolektívneho podvedomia schopného spoluprežívať a spolupreciťovať aj hĺbkový rozmer, mimo oblasti reklamy a priemyslu zábavy, vytvárajúcich priestory "blízkyh stretnutí" pre masu, sú ľudia čoraz viac sami.

Pocit hĺbky už spomenutému pohrebnému rituálu napokon dodá priateľka rozprávača, Zosia.

Dievčina, ktorá vyrástla v detskom domove. Len kvôli rozprávačovi si vymyslela rodičov. Syn rodu Chocholov sa po prezradení "tajomstva nepôvodu" so Zosiou na istý čas rozide - pretože jednoducho nie je schopný zvládnuť a akceptovať život niekoho mimo rodiny, neexistenciu rodiny ako kolektívneho príbehu. Až v závere dochádza k zmiereniu: *Bozkávam ťa na tvár a šepkám ti priamo do ucha: "Budeme žiť na ostrovoch."* (s. 440).

Isteže, hrdina tým reaguje na potopu, ktorá územie Krakova rozdelila na ostrovy, v druhom pláne však nemôžeme nevnímať narážku na vystupňovaný pocit subjektivity a rozpadu spoločnosti na ostrovčeky komunít.

Szostakova knižka je hrubá, pretože je poctivá.

Jej rozprávač (ako sa na kultivovaný beletristický text patrí len ťažko či vôbec sa dá rozlíšiť, kam siahajú hranice autobiografického) neodmieta rodinu, tradíciu ani príbeh, naopak, má všetky spomenuté hodnoty rád, je s nimi zrastený, žije v nich, skúma, nie analyticky, on vlastne nič skúmať nechce a nechce si vytvárať odstup ani utekať, lež lož rastie odcudzením a rodina, mýtus, príbeh sa vzdávajú sami sebe stávajúc sa iba predstavou prázdnu šupou masiek, na ktorú sa díva činu neschopný rozprávač. *tá neprestajná hrôza pred rozuzlením, pred činnosťou, pred životom spôsobuje, že žijúc, predstieram život, žijem vedľa seba, iba si predstavujem, ako niekedy, v budúcnosti, budem žiť naozaj, budem rozprávať príhodne sformované histórie a nájdem tie pravé slová I tóniny.* (s.112) vyznáva sa.

Nie je rebel, negativista a horlivý prívrženeц všetkého moderného, ale už nie celkom mladý 32 ročný muž bez stáleho zamestnania, ktorý sa (ako už bolo uvedené) žije ako sprievodca turistov. Má humanitné vzdelanie nejasnej špecifikácie? niečo s históriou a (rodným) jazykom?

Chcel by byť dobrý a túži mať rád tradičné, veď predsa váži si a pozná históriu... nechce mýty ničiť, naopak, túži ich rekonštruovať, lenže rodina a príbeh sa mu rozkladajú pod rukami bez toho, aby proti nim čokoľvek podnikol.

Pravdaže, nie je schopný podniknúť ani nič na záchranu - najmä preto, že v rozhodujúcich okamihoch prichádza na to, že pozná len vonkajškovú stránku rítov, nie vnútro - a teda nemôže pochopiť príčinu rozpadu - ergo ani ho zastaviť.

Neodbytné sa natíska podozrenie, že pod povrchom rítov nie je nič... kolektívno rodiny i mýtu je chimérou, pokus o rekonštrukciu tradície stroskotal.

Rozprávač sa márne usiluje o vtesnanie Krakova do kulís Benátok (vrátane bizarného karnevalu siedmich krakovských masiek) či Istanbulu, uchopuje nitky tradície smerom k Gormenghastu Mervyna Peaka či Galsworthyho Forsythovcom, pokúša sa stále odznova iným spôsobom, hľadá napríklad nadväznosť v aktualizácii folklóru Malopoľska smerom k etn hudbe, stavba sa však rúca, otec ostáva ochrnutý, brat Bartek, mimoriadne talentovaný muž mnohých podôb (postupne študent filológie, alternatívny hudobník, kňaz, úradník na mestskom magistráte) stratený (jeho hľadanie v symbolickej rovine znamená cestu za príbehom ako možnosťou zmeny), nehrdina, ako už bolo citované, odchádza žiť na ostrovy.

Wit Szostak (1976) je absolventom teologickej fakulty, od narodenia žije v Krakove, má rád svoju rodinu, nefajší marihuanu, netuší byť free... Roku 2008 získal Cenu Janusza Zajdela (najprestížnejšie ocenenie v kontexte poľskej fantastiky) za poviedku Mesto hrobov.

Má rád príbehy.

Ak je jeho najnovšia knižka presvedčivá, nuž aj a najmä preto, že píše výpoveď zo seba o svete, ktorý ho obklopuje - proti sebe.

Miloš Ferko

Wit Szostak, Chocholy, Lampa i Iskra Boża, Varšava, 2010, 440.s.

Stephen Gallagher: Království kostí

Uzavřít smlouvu o vlastní duši není dobrý nápad. Výhody mohou být sebelepší, ale nakonec se přiblíží okamžik, kdy je třeba zaplatit... Naštěstí mají některé smlouvy únikovou formulku. Možnost předat smlouvu někomu jinému, někomu, koho si vychováte k obrazu svému. Někomu, komu bude přinášet bolest potěšení, kdo vaši duši vykoupí vlastní. Ovšem každý plán se může pokazit, když do hry vstoupí lidské city.

Stephen Gallagher se žije hlavně jako scenárista (pro BBC, NBC a další stanice), v Čechách je však známý hlavně díky hororově laděnému detektivnímu příběhu *Údolí světel* (AF 167, 1995). Nyní se uchází o čtenářskou přízeň dalším románem.

Království kostí má i tentokrát silnou detektivní linku (koněčně, Gallagher má policejní prostředí v oblíbě i ve své televizní tvorbě, a tentokrát nás nezavede pouze na policejní stanice v staré dobré Anglii, ale nahlédneme i do fungování slavné Pinkertonovy agentury), ale nikoliv současnou. Děj se odehrává na přelomu minulého a předminulého století, v rozmezí cca patnácti let, na obou březích Atlantiku.

Hlavním hrdinou je bývalý boxer, v současnosti manažer malé divadelní skupiny, Tom Sayers, který se ocitá na útěku před policií poté, co je obviněn z řady brutálních vražd tuláků po celé Anglii. Sayers sice zná svého nepřítele, ale zároveň si je vědom, že nemá pro své tvrzení žádné důkazy. Každý na jeho místě by se snažil co nejrychleji zmizet a doufat, že se někdy naskytne příležitost k pomstě, ale on nemůže. V rukou jeho nepřítele totiž zůstává žena, kterou miluje. Nevinná bytost, které hrozí nejen fyzické nebezpečí, protože Sayersovi protivníci uzavřeli smlouvu se silami čistého Zla.

To je samozřejmě pouze začátek. Příběh se komplikuje, zahrnuje do něj celá řada dalších postav a autor nás z divadelních sálů malých provinčních měst zavede do světel Londýna, na filadelfský lunapark i do soukromých klubů amerického Jihu.

A právě v rozmanitosti postav a hlavně prostředí spočívá síla románu. Gallagher věnoval velkou pozornost studiu pramenů a na způsobu, jakým před čtenářem ožívá rušný divadelní svět pyšného Albionu i dekadentní, proudy času z posledních sil vzdorující svět jižanských „gentlemanů“, je to znát. Navíc si tak mohl dovolit učinit jednou z hlavních postav své knihy Brama Stokera, který rozhodně nebyl pouze autorem *Draculy*, a i samotný Tom Sayers má předlohu jak reálnou, tak fiktivní (jak je zmíněno i v autorově doslovu).

Postava Brama Stokera přidává knize rozhodně na zajímavosti, nejedná se přitom ovšem o pouhý reklamní trik. Stoker není hlavní atrakcí, je pouze milým bonusem hororovým fanouškům a Gallagher sice nabízí určité vysvětlení geneze nejslavnějšího upírského románu, ale přitom se nespolehá na to, že by odlesk slávy velkého díla nějak *Království kostí* povyšoval. Jeho zápletky jsou dostatečně odlišné a originální. To samozřejmě slouží ke cti autora, i když některým čtenářům tím radost neudělá – proč udělat Stokera jednou z postav a nepsat o

upírech?! Protože nebezpečí, že by se nejednalo o poctu, ale literární hyenismus, by bylo příliš velké.

Milovníci hororu, nejen upírského, budou ale mít s *Královstvím kostí* i tak trochu problém. Román sice obsahuje scény skutečně „lahůdkové“ – za zmínku stojí hned první vražda, ke které dojde na jatkách – ale román sám hororem není. Poměrně dlouho se tváří jako thriller s výrazně temnými a mystickými prvky, ale i tento žánr bude nakonec odhozen a zůstane něco, co bychom mohli nazvat melodramatem. Ovšem melodramatem plným řádně temných motivů a scén.

Do popředí se tak opět dostává autorova práce s prostředím. Jak americký Jih, tak anglická divadla se ke zvolenému žánru hodí a dodávají mu na hloubce, stejně jako poctivá stylizace postav do jejich doby. Ani jednou se nestane, že by někdo vypustil „moderní“ větu nebo slovo. Naopak z mluvy všech postav dýchá duch doby šestákových románů o hrdinech, jako je Bufalo Bill (jehož autor několikrát zmiňuje), i upjatých vyšších vrstev (vůči kterým autor evidentně příliš kladných citů nechová).

V těchto ohledech si zaslouží Gallagher skutečně hlubokou poklonu. Nebude snad čtenáře, který by po dočtení nezatožil zhlédnout nějaké klasické shakespearovské představení či alespoň na okamžik (a v důvěryhodném doprovodu) spatřit New Orleans na počátku století, v době vymírajících starých rodů a rodícího se jazzu.

Už menší poklonu si zaslouží za samotné dějové peripetie. Ty sice nejsou přímo předvídatelné, ovšem mnohdy jsou zvraty až příliš náhlé. Některé motivy ani nemají čas být rozvedeny (hlavně mystická odbočka k čarodějnému bratrstvu), či jsou prostě useknuty (detektiv Pinkertonů, Sebastian Becker a jeho honba za ukradenými penězi). Zároveň, a to je pravděpodobně největší mínus knihy, se některé postavy až příliš lehko vyrovnávají se zvraty, které jim autor nachystá.

Protivník je tak trochu nadpřirozený? Jistě, proč ne. Můj hlavní podezřelý není masový vrah, ale oběť, protože jeho bývalý zaměstnavatel nabízí nevinnou dívku jako otrokyni? To přece dává smysl...

No, nedává, ale naštěstí to neznamená, že by kniha nudila, nebo se dokonce čtenáři znechutila. *Království kostí* je přes všechny své chyby napínavé čtení, které je jako zrozené pro delší cesty nebo dovolenou. Po dočtení sice v paměti dlouho neutkví, ale dokud jej držíte v ruce, svůj účel splní víc než dostatečně.

VERDIKT:

Mystický laděný thriller s výraznou melodramatickou linkou, který staví na dobových realitách a specifikách herecké profese. Milým bonusem je nejen pocta dobové literatuře a mystickým učením, ale i postava Brama Stokera, která jistě potěší fanoušky jeho tvorby.

Boris Hokr/FantasyPlanet

Království kostí, The Kingdom of Bones, překlad Radmila Damová, BB art, 2009 (1. vydání), 352 stran.

Vzestup Hyperionu

Sotva co *Kantos Hyperionu*, souborné vydání prvních dvou knih „hyperionského“ cyklu *Hyperion* (Plzeň 1997; v citacích dále jen H) a *Pád Hyperionu* (Plzeň 1997; v citacích dále jen PH), spatřil světlo regálových svítilen, rozšířily se datasférou jako viry chvalozpěvy na Simmonse, na jeho jazykové mistrovství a lásku k literatuře.

Kdysi, jako člověk zprvu očarován a později spíše rozčarován „Autorovou“ manýrou všechno splácet dohromady, jsem se pokusil položit Hyperiona na pitevní stůl. Berte tedy prosím tenhle text jen jako pár odřezků v láhvi s lihem, které mi ten cvrkot v datasféře připomněl a které snad trochu poodkryjí možnosti, proč je *Kantos Hyperionu* stále tak úspěšný.

Báječný nový set

Na naši 2011: Hyperionskou odyseu se vydejme hezky oklikou, obloučkem po celkové struktuře vyprávění *Hyperionu*.

Sám o sobě vypadá román *Hyperion* tak trochu jako set a slet povídek spojených nějakým rámcovým příběhem. Tak trochu *Marfanská kronika* Raye Bradburyho (v níž příběhový rámec tvoří datace jednotlivých povídek), tak trochu *Já, robot* Isaaka Asimova (jehož povídky jsou zase rámovány formulováním jednotlivých zákonů robotiky), zkrátka nic nového pod tralfamadořím sluncem už od dob zlaté éry sci-fi.

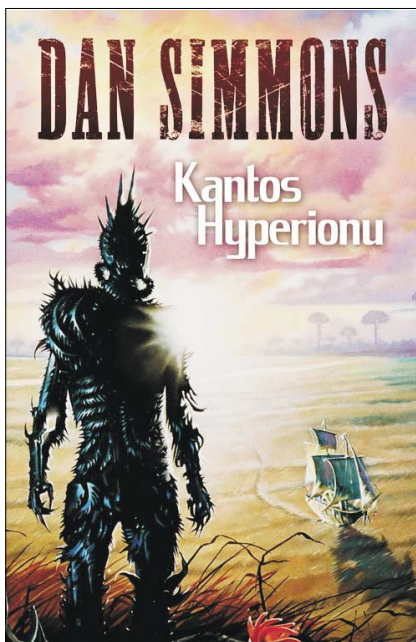
To, co *Hyperion* od těchto knih odlišuje, je povaha vyprávění. Zdání „povídkovosti“ je totiž v *Hyperionu* tvořeno několikerým uzavřeným vypravováním hlavních postav. Ty ale nevyprávějí pouze své příběhy – jsou to takové orákula, jejichž prostřednictvím se ke slovu dostávají další postavy, další příběhy.

Jenže ani tohle není nic nového na literárním nebi neprošpikováném ještě raketami a létajícími talíři. Už Ivan Adamovič ve své recenzi (Ikarié 2/97, s. 51) ukázal na spojitost vyprávěcí situace *Hyperionu* s vyprávěcí situací *Canterburských povídek* Geoffreyho Chaucera. S těmi ho ostatně spojuje také rámcový motiv pouti.

Podobně bychom našli spojitost i s Boccacciiovým *Dekameronem*, kterému kromě vyprávěcí situace nahrává ještě motiv ohrožení a uzavřené skupiny osob.

Není to náhoda, literární vědec Tzvetan Todorov v knize *Poetika prózy* uvažoval o těchto dílech jako o „lidé-vyprávěcích“, a stejně můžeme uvažovat i my o *Hyperionu* – každá nová postava v sobě ukrývá příběh, který se musí vypovědět; do jednoho vyprávění se vkládá jiné; vyprávění se zřetězuje; jedno se stává paralelou k druhému a další je jen symbolickým pře-
vyprávěním předešlého:

- ✓ kněz ve svém vyprávění předčítá z deníku přítele;
- ✓ voják nadhazuje příběhy jednotlivých historických bitev;
- ✓ učenec použije Abrahamův příběh jako podobenství o svém údělu a svůj příběh jako podobenství o osudu lidstva;
- ✓ básníkovo vyprávění je přímo těhotné dalšími příběhy, často jen troutovsky nahozenými;
- ✓ detektivka vypráví nejenom příběh svého života, ale také příběh svého klienta;
- ✓ konzul vypráví nejdříve příběh svého děda, ve kterém je ale ukryt ještě další, obecnější příběh, a pak teprve příběh svůj;
- ✓ kapitán je jediný, kdo nevypráví – absence příběhu znamená smrt. Tyto vložené příběhy ale děj nijak nezpomalují, jsou tím dějem.

Souboj s titánem

Nejenom Mluvčími živ je *Kantos Hyperionu*. Tou nejprvotnější Simmonsovou hrou je samozřejmě konstrukce děje jako symbolického interpretačního potýkání se s Keatsovým *Hyperionem*.

Paralela s romantickou epickou básní o pádu Titánů a výměně bohů, která s sebou přináší i změnu dosavadního řádu věcí, je díky básníkovi doslovná: „Titány bylo snadno lze ztotožnit s hrdiny krátké historie lidstva v Galaxii, olympijští uzurpátoři byli Umělými Inteligencemi Jádra a jejich bitevní pole se rozprostírala přes známé kontinenty, oceány a vzdušné cesty všech světů sítě.“ (PH, s. 196–197.)

Takovému pojetí se podřizuje i zobrazování postav:

VA Maina Gladstonová, vůdkyně „Titánů“, je třeba stále zobrazována ja-

ko příslušnice starého světa – hned v prologu se dozvídáme, že „tisk ji nesmírně rád přirovnával k Lincolnovi, Churchillovi...“ (H, s. 11). I dál se mluví o jejich „lincolnovských rysech“, „lincolnovském obličejí“, „lincolnovské tváři“.

Také se nepřestává zdůrazňovat, že se obklopuje věcmi ze „starého“ světa: „...seděla (Gladstonová) na kraji masivního stolu, který podle bulvárního tisku kdysi patřil jednomu zavražděnému prezidentovi – ne Lincolnovi – z doby USA před Velkou Chybou...“ (H, s. 394); „...obývací pokoj byl dlouhý, příjemně setmělý a vyzdobený uměleckými originály ze Staré Země“ (PH, s. 280).

A dokonce i to, jak mluví, připomíná staré časy: „...byla známa svými aforismy, historkami a ustálenými rčeními tak starými a zapomenutými, že byly zbrusu nové“ (PH, s. 141); „Pravdivé. A ukradené Winstonu Churchillovi,“ prohlásí o jejím projevu Severn (PH, s. 288). Když potom v okamžiku krize Gladstonová promlouvá ke svým občanům, ani její hlas se jakoby nehodí do té doby – působí „cize“, „ploše“ a „kovově“.

Pak nás už ani nepřekvapí, že jako příslušnice starého pořádku, jako Titánka, musí s příchodem nového světa zemřít.

Sní Simmons o elektronickém Keatsovi?

Pád Titánů ale není jediným motivem, kterým „Autor“ odkazuje na dílo romantického zaklánače. Všimli jste si třeba významu snu a snění v celé tetralogii?

Druhý Keatsův kybrid Severn sní v *Pádu Hyperionu* o společnosti poutníků a pak vypráví o jejich cestě tam. „Skutečné“ sny se na konci téže knihy zdají také VA Gladstonové. V *Endymionu* a ve *Vzestupu Endymionu* sní zase Raul Endymion o své Aenee a své sny zapisuje.

Jack Stillinger, editor knihy *John Ketas: Completed Poems* (Londýn 1982), upozorňuje, že sen hrál velkou roli ve většině Keatsových epických básní – jmenovitě v *Endymionovi*, *Pádu Hyperiona* (v originále *The Fall of Hyperion: A Dream*) nebo třeba v *Lamii*. Keats byl navíc sny údajně tak posedlý, že je popisoval v dopisech svým přátelům. Aspoň víme, odkud se bere ta posedlost sny u Simmonse.

Nakonec je otázka, jestli „Autorova“ posedlost Keatsem nešla až tak daleko, že se snažil naklonovat i styl svého božského imperátora slova. V už zmiňované recenzi *Kantos Hyperionu* (Ikaria 2/97, s. 51) popsal Ivan Adamovič jazyk tohoto románu jako „barvitý“, plný „barokně bohatých popisů prostředí“, což hned obratem bravurně dokázal na úryvku z prologu.

Příliš hlučná domněnka o pouhé „Autorově“ manýře může vzít rychle za své, když si laskavý čtenář přečte nápad Mariána Andričika z doslovu k výboru Keatsovy poezie *Mraky a súmraky* (Bratislava 1992, s. 109): „Jednou zo základných charakteristik Keatsovej poézie je jej neobyčajná zmyslová bohatosť. Jeho svet je plný voní, farieb, tvarov, precízne a detailne vykreslených.“

A což takhle tuhle naši převážně neškodnou domněnku ještě podpořit postřehem Františka Bíbla z doslovu knihy *John Ketas: Básně* (Praha 1928, s. 208): „Každá sloka je skoro světem pro sebe, skoro samostatnou lyrickou básní, líčící jiný odstín nálady...“

Kam až se Simmons se svou posedlostí Keatsem dokázal vydat?

Setkání s Romány

Ale nebyl by to Simmons, kdyby se spokojil s jedním dílem a nezkusil dělat věci minimálně trojnásobně.

Pohádka *Čaroděj ze země Oz* se v *Hyperionu* několikrát přímo zmiňuje. A my si můžeme jen dosazovat, kdo je Dorotka, kdo Strašák, kdo Plecháč, kdo Lev nebo snad titulní čaroděj, za kterým jak hoblíci putují. Znovu tu máme vyprávění vyprávění – tentokrát jako paralelu, symbolický příběh, který má vysvětlit jiný.

Jiný příběh zase jako nit sešívá oba samostatně vydané romány – *Gulliverovy cesty* Swiftovy: „Světová síť nemá zapotřebí, aby se do ní tihle Jahuové dostali předčasně,“ (H, s. 452) říká například jeden voják (na vojáka skutečně zvláštní metafora) z vyprávění konzulova děda. Podobně i Severn: „Myslel

jsem na Swiftova námořníka Gullivera a na jeho znechucení lidmi po návratu ze země inteligentních koní – Hvajninimů...“ (PH, s. 148). Mají nám snad životní cesty poutníků nastavovat holografické zrcadlo? Zrcadlo, které nám každé ráno řekne: Jste pořád stejní!

Básník si zase libuje v odkazech (na básníka skutečně paradoxně) na jeden z prvních sci-fi románů – *Stroj času* H. G. Wellse: „...jako nějaký naivní Eloi, který se nácívá jako potrava pro neviditelné Morloky“ (H, s. 234); „Sám s Morloky, pomyslel si“ (PH, s. 186). Je to paradox, když se v dalších dvou svazcích tetralogie dozvíme, že básník vlastně dost zvláštním způsobem cestuje do budoucnosti? A co teprve jeho múza – Štír, který proplouvá časem...

Obdobně se zachází i s narážkami na Danta a jeho *Božskou komedii*.

Ani „Autorova“ posedlost Shakespearem nevyjde zkrátka – vzpomeňte na Siri. To, že Simmons už dřív napsanou povídku *Vzpomínání na Siri*, která je samozřejmě jasnou variací na *Romea a Julii*, nakonec přilepil do *Hyperionu*, nemusí být náhoda. Zvlášť pokud se díváme na Simmonse jako na dítě Keatsova ducha. Jeden z prvních Keatsových recenzentů J. H. Reynolds totiž nacházel v Keatsově první sbírce *Básně* vliv Shakespearův. (A jen tak mimochodem taky Chaucerův.)

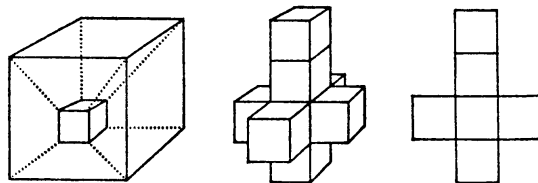
Jenže jak rozlišit, kdy jde ještě o promyšlený odkaz a kdy o pouhou manýru, nebo dokonce plagiát a vykradený motiv? Kdy je Simmons básníkem se Štírem a kdy bez Štíra?

Co třeba nepřiznaný vztah *Hyperionu* a *Temného labyrintu* Lawrence Durrella? Také v něm se objevuje skupinka poutníků (i s příběhy vlastních životů), jeskynní labyrint (s křesťanským refektářem), tajemná postava minotaura (který je pro některé poutníky pouhým býkem, pro jiné strašlivým netvorem rozhodujícím o osudech lidí), archeolog přezdívaný Silenus atp.

Ale to by na nás nesměl „Autor“ z dálky spiklenecky mrkat a skrze postavu básníka nám vzkazovat (H, s. 190): „Měl jsem vychovatele jménem Baltazar, starého člověka, uprchlíka z prastarých uliček Alexandrie, zapáchajících lidskými těly.“

Rostislav Taud/Sarden

Byteček jako klíčka

Od července bude volné pěkné 2+kk na Dědině, částečně zařízené, pokud dotyčný/á nebude mít vlastní nábytek.

V kuchyni už je el. varič, lednice, mikrovlnka.

Reference od SF nájemníků na adrese Interkomu, bližší informace tamtéž.

Ivan Pullman (ed.): Fantázia 2010 Antológia fantastických poviedok

Tak tu máme ďalšiu nádielku slovenskej fantastiky. V slovenčine, čo je celkom výnimočná vec a vďaka nej za ňu časopisu Fantázia, resp. vydavateľstvu Fantázia, resp. súťaži Cena Fantázie. Veru, fantázia všade, kam sa pozriete...

Tvorcovia tohto už tradičného projektu sa ho tentoraz rozhodli prezentovať ako nové inšpirácie, nové trendy a predstavenie nových autorov vo fantastike. Väčšina autorov v zbierke je minimálne slovenskému fandomu známa a témy sú v podstate všetky štandardné, napriek tomu plne chápem určitú snahu dištancovať od nálepky „to najlepšieho zo slovenskej SF scény za rok 2010“. Ako teda vyzerá to najlepšieho zo slovenskej SF scény za rok 2010?

Soňa Lantajová je v zámernom kríži čitateľov pomerne krátko, ale už si dokázala vybudovať svoj vlastný štýl i fanklub. Jej tvorba nesie známky akejsi rozprávkovej roztomilosti a možno nemá všetky postavy vykreslené tak uveriteľne, akoby chcela, ale jej **Dračica** dokáže rozosmiať i prekvapiť. Reštaurácia, kde sa podáva dračie mäso patrí k tomu najoriginálnejšiemu, čo sa vyskytlo v antológii.

Pri svite mesiaca Martina Tomčíka má smolu. Poviedka je obkľúčená značne zručnejšie napísanými textami. Jasne však ukazuje, čo je momentálne v kurze. Vyvolený, strašidelný démon, tajuplní záchrancovia, boj o megamagickú moc... Na rovinu povedané, keby to bola klasická fantasy, je to neskutočný (dvadsaťpäťstranový!) gýč. Avšak Svit sa odohráva v súčasnosti. A to je všetko. Tento fakt a ako-tak slušné tempo ho zachraňuje.

Zusku Stožickú určite netreba predstavovať ani českému čitateľovi. Patrí k tomu najlepšiemu, čo doma máme a svojim dielkom **Mamut farby malinového lekváru** dokazuje, že písať fantastiku sa dá aj s citom a prostredníctvom drobnokresby – akoby ani nešlo o underground. Príbeh malého chlapca a jeho neposlušnej plyšovej hračky je vtipný, smutný, okúzľujúci... až máte pocit, že ide o fagana od susedov.

Pozostatky sú napísané zručne. Možno nie sú hororom a ich zápletky je akoby zbúchnutá na poslednú chvíľu, ale Marek Mittaš javne vie, čo chce písať a pre koho to chce písať. A tak nás presviedča, že byť hrobárom, ktorý sa vie postarať o prebytočné telá, nie je na zahodenie, len sa treba pripraviť na určité nepríjemnosti.

Ďalším hororovým, nie však strašidelným príbehom je **Gemi ni**. Gabriela Habdáková možno neprekvapí zažitých čitateľov fantastiky, rozhodne jej však nechýba schopnosť pôsobiť vizualizácie vlastných predstáv. Hlavný hrdina zisťuje, že čosi v jeho okolí nie je v poriadku, pretože ľudia sa ho pýtajú na ve-

ci, ktoré si vôbec nepamätá. Ak autorka popracuje na svojom štýle, určite sa s ňou stretneme aj v budúcnosti.

Martin K. Strobus sa objavil už v minulej antológii a tento-raz sa pokúsil svojej tvorbe dodať nádych filozofie. Ostalo to len v štádiu pokusu, ale nijako to neznižuje čitateľnosť jeho poviedky. **Smrť** je fantasy len preto, že chce. V centre diania je „obyčajná“ poprava. Svižne opísaná z viacerých pohľadov a na sympaticky malom počte strán. Avšak trochu viac práce s postavami by textu určite prospelo.

Čierna odroda je napísaná šikovne. Všetko, kde by odhalila svoju bédikovosť a nedotiahnutosť obchádza a ukrýva v temnote. Ostáva tak len jednoduchý atmosférický príbeh, ktorý je rovnako tuctový ako dokonalý. Je to skrátka presne taký horor, aký chcú fanúšikovia žánru čítať. Tomáš Straňák poteší aj pôsobivo opísaným vinárskym prostredím.

Ďalšou poviedkou je **Ovipositor** so skomoleným názvom na Ovipositor. Politfiction zo slovenského prostredia o terorizme a podobných neuduhoch. Meno autora je zhodné s menom recenzenta, čiže tentoraz bez zhodnotenia textu.

Soňa Košičiarová napísala **Homo homini lupus**. Napísalo ho svižne, originálne a aj vďaka tomu sa dá tomuto takmer hororu prepáčiť absencia prekvapivých momentov. Už z názvu je jasné o čo pôjde, a som presvedčený, že už len vďaka vlkodlačej

téme si rodinka bezdomovcov nájde množstvo priaznivcov.

Termálny prameň opäť neprináša nič originálne, navyše má tú nevýhodu, že návrat v čase do komunizmu už dnes mnohým lezie na nervy. Terézia Pišiová to prehnela s počtom strán a minimom dramatických momentov, ktoré by hýbali dejom, poviedka sa však nečíta zle.

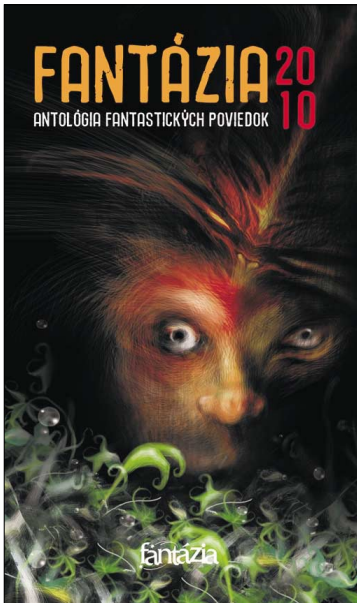
Ako bonus je v knižke sci-fi poviedočka **Na cestách** Lucie Halčinovej. Príbehovo určite nič svetoborné, ale vykreslenie zničného sveta ako aj priateľstva dvoch tulákov je úderné a svižné.

Zborník Fantázia 2010 má mamuta, draka aj démonický vinič. Už preto kniha stojí za prečítanie. Zvyšok príspevkov má zase tú výhodu, že neublížia. Občas možno potrápia, občas možno rýchlo vyšumia, občas určite pobavia... Jednoducho mi vychádza, že slovenská fantastika stále nie je na ceste do pekla, ako niektorí radi naznačujú.

Hodnotenie: 60 %.

Fantázia 2010 – Antológia fantastických poviedok, zostavil Ivan Pullman, vydavateľ Mg. Ivan Alákša – Fantázia, 2010, obálka: Miroslav Regitko, 200 str., brož., 4,99 Euro

Martin Kochlica

Rozhovor s Martinem Gilarem o životě v USA

Jak dlouho jsi v USA?

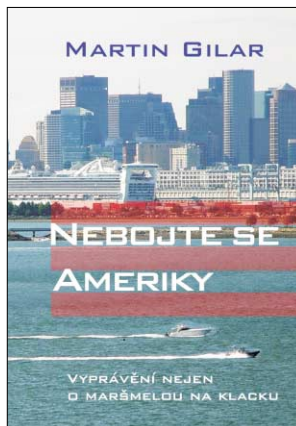
Do Massachusetts jsem přiletěl na podzim v roce 1996. Václav Klaus byl tehdy předsedou ODS a premiérem, světový kapitalismus se úspěšně rozvíjel, Clinton si užíval s Lewinskou a Západ nevedl válku s terorem. Čtrnáct roků uteklo rychle.

Proč ses tam vydal?

Ještě před dokončením doktorátu na VŠCHT jsem se rozhlížel, kam do zahraničí na zkušenou. Ve světě a dnes už i v Čechách je běžné, že mladí vědci odjíždějí po studiích na postdoktorální praxi na zahraniční univerzity nebo do průmyslu. Získají zkušenosti a lepší představu, jak svou kvalifikaci uplatnit v budoucím zaměstnání. Kromě špičkových univerzit a úrovně vědy mě na USA lákaly také úžasné národní parky, pláže Floridy a hory Kalifornie. Počítal jsem, že zůstanu tak dva až čtyři roky, projedím Ameriku, vydělám si na první splátku bydlení v Čechách a vrátím se domů. To poslední se zatím nepovedlo.

le objevují nové jemné rozdíly životního stylu. Amerika je vřelá země, otevřená novým přistěhovalcům, ale občas hladí proti srsti. Ty drobné nástrahy jsou pro turisty nepostřehnutelné, dají se odhalit až po delším pobytu. Přišlo mi zajímavé se o tom podělit. Kniha obsahuje i mozaiku příběhů mnoha kamarádů a známých, kteří mi vyprávěli o zkušenostech z Ameriky z jejich pohledu.

Co tvá životní partnerka, našel sis nějakou v USA nebo dovezl ze staré vlasti?

Přiletěli jsme se ženou společně a od začátku mi byla oporou. Jako archetyp české ženy je Renata organizačně zdatná, čínorodá, komunikativní a taky mluví anglicky líp než já. Z počátku vyřizovala všechno od sociální pojistky přes zapojení telefonu, založení bankovního konta, až po koupi auta, bez kterého se v Americe neobejdete. Já, nepraktický vědec, jsem zatím pracoval v laboratoři.

Jak se lišilo tvé a ženino přizpůsobování USA realitě?

Líbilo se jí tu od prvního okamžiku víc než mně, přestože to měla v něčem těžší. Zatímco já měl zajímavou práci, ona seděla doma bez pracovního víza. Nejdřív pracovala jako dobrovolník v nevládní organizaci, kde zaujala natolik, že jí za čas zařídili pracovní povolení. Když jsme se přestěhovali do jiného města, přešla k firmě a rychle se vyšplhala na šéfovou oddělení. Protože v Americe neexistuje mateřská dovolená (pracovní absence osmi týdnů je hrazená jako dlouhodobá nemoc), zůstala po narození dětí doma. Děti nyní odrůstají, takže začíná kariéru nanovo. Obě role, šéfky i ženy v domácnosti, si užívala a užívá. Stejný dojem mám i z našich českých a mezinárodních kamarádek. Vypadá to, že Amerika je země pro ženy.

Je Amerika skutečně tak multikulturní, jak nám předvádí Hollywood a TV seriály?

Fenoménu prolínání ras a kultur není možné uniknout. Je dobré si před cestou do Ameriky ujasnit, jestli se vám to líbí, nebo ne. Třeba v naší bílé čtvrti před pár lety začali skupovat domy přistěhovalci z Indie. Dnes je jich už skoro třetina a jejich děti jezdí na kolech po celém sousedství. Sousedy máme i z Polska, Ruska, Číny, Japonska a americko-kanadské indiány. Někteří sousedé získali časem pocit, že naše čtvrt se příliš podobá Bombaji, a odstěhovali se, ostatní si nestěžují. Zvlášť protože většina imigrantů jsou lékaři, počítačová experti, nebo vědci. Co se týká různorodosti, otevírají se pro mladého českého studenta na univerzitě netušené obzory. Spolužačky jsou pohledné, všech barev a kultur, radost pohledět. Když použiji

Zůstal jsi déle, než jsi plánoval. Musel jsi získat Zelenou kartu?

Uchytit se v USA není se vzděláním velký problém. Postdoktoranti jsou kvalifikovaná a poměrně levná pracovní síla. Univerzity i firmy je na dobu určitou rády zaměstnají, stačí k tomu mezinárodní kontakty a doporučení školitele. Já jsem měl štěstí, můj školitel, profesor Deyl, mi obojí poskytl v bohaté míře. Po absolvování praxe v malé firmě a na univerzitě jsem dostal pracovní nabídku v průmyslu. Pod tím průmyslem si v USA nepředstavujte obrovské chemické provozy, spíš biotechnologické nebo farmaceutické společnosti. Já jsem nastoupil do firmy Waters, světového výrobce přístrojů pro analytickou chemii. Výhoda práce pro velkou firmu je, že pokud mají zájem si vás udržet, sponzorují žádost o Zelenou kartu – trvalé pracovní povolení v USA. Také platový postup byl výrazný, a tak jsem se rozhodl zůstat v Americe o pár roků déle, než mi umožňovala moje pracovní vízum. Zelená karta byla nezbytná.

Co tě přimělo o svých zážitcích vydat knihu?

Knihu jsem začal psát na pokračování asi po osmi letech v USA. První zážitky po přesunu za oceán byly silné, všechno bylo jinak. Místo bramboračky škeblíková polévka. Místo chodníků čtyřproudové dálnice. Když šok pominul a já si začal zvykat, měl jsem pocit, že zapadám do nové společnosti. Teprve po několika letech mi došlo, že civilizační šok je plíživější a stá-

příměr, tak v Čechách jsme při výběru zmrzliny omezení hlavně na vanilkovou. Když se však student v nejlepších reprodukčních letech v Americe rozkouká, zjistí, že může vyzkoušet čokoládovou, mangovou, ananasovou, smetanovou, kávovou... Abych utlumil vaši představivost, tak upozorním, že namítat si holky vyžaduje znalost jazyka a angličtina je ze začátku problém. Buď se rychle zlepšíte, nebo si raději přivezte manželku z domova, jako já.

Když je přistěhovalců tolik, kdo je v Americe vlastně Američan?

V mém oddělení pracují Korejci, Číňani, Rusové, Indové a jeden Američan. To je typické rozvrstvení výzkumné skupiny v Americe. V obchodáku potkáte Američanů víc, ale když zjistíte, odkud jste, okamžitě vám vyjmenují, že jsou po mamince Irové, po tátovi napůl Němci a napůl indiáni. Když si uvědomíte, že od příjezdu prvních anglosaských přistěhovalců do Massachusetts nás dělí méně než dvacet generací, je vlastně každý odněkud. Až na ty indiány, pochopitelně, ale těch tu zůstalo jen pár tisíc. Jako Američané se však cítí už první generace narozená v USA, včetně mých dětí.

Jak rychle se přistěhovalci naučí anglicky? Učíte děti česky?

Amerika je tolerantní, i ve filmech mluví slavní herci s těžkým přízvukem, a nikomu to nepřipadá divné. Důležité je domluvit se. Mně trvalo rok, než jsem se s tím popral, a dalších několik let, než jsem přestal být ve stresu. Chyby pochopitelně dělám dodnes. Ani bezchybná angličtina však neznamená, že vás neodhalí, přízvuku se zbavit nedá. Američané však automaticky předpokládají, že jste taky Američan. Když žijete v Americe, jste jejich, na rozdíl od Čech, kde jste s přízvukem oceňován jako cizák. Naši synové začali mluvit česky, protože byli s mámou doma. Jakmile přešli do školky, rychle se to změnilo. Kamarádi nám vyprávěli, že jejich děti na nočníku volaly: „Maminko, I am kaking!“ S našimi kluky to bylo podobné, nějakou dobu mluvili smíšeně, ale dnes, když doma mluvím česky, už odpovídají anglicky.

Jaké udržuješ kontakty s domovinou, kolikrát do roka se dostaneš do ČR?

Dokud jsme neměli vyřešenou situaci se Zelenou kartou, tak jsme mimo USA několik let necestovali. Potom jsem se snažil zajet do Čech alespoň jednou do roka. Když k tomu připočtu služební cesty do Evropy, někdy se objevím na skok i víckrát. Na evropské konference nebo za zákazníky firma vysílá často mě. Mám pas Evropské unie a nebojím se cestovat

vlakem, což je pro Američany obrovský problém – ti jsou zvyklí řídit nebo létat.

Když jsi to nakoušl, jaký je život vědce v USA? Nejsi zaměstnán na univerzitě či v základním výzkumu, ale u firmy, které tvá práce musí přinášet bezprostřední zisk. Jaké to má výhody a nevýhody?

Výhod to má spoustu, s nevýhodami se musí umět pracovat. U Waterse jsem prošel chemickým výzkumem, aplikačním

oddělením, bioaplikačním marketingem a nyní jsem ve výzkumu přístrojů. Ku podivu nás nechali publikovat spoustu studií, i když jsem několikrát musel publikace pozdržet a čekat, než se podá patent. Některé studie neměly bezprostřední návaznost na firemní výzkum, jiné získaly firmě hodně zákazníků i peněz. Vcelku se mi daří fungovat podobně jako na akademickém pracovišti a udržovat spolupráci s univerzitami. Vý-

hodou je, že mám špičkové vybavení laboratoře, nemusím shánět granty a nejsem ve finanční nejistotě. Nevýhodou je nezbytná autocenzura. Musím si vybírat oblast výzkumu, který je pro firmu komerčně zajímavý. Když se to podaří sloučit, je možné být úspěšný jak ve vědě, tak v zaměstnání.

Amerika má nejlepší světové vědce. Proč si myslíš, že tomu tak je?

V USA je věda skutečně našlápnutá. Všichni pracují, až se z nich kouří, a navzájem se předhánějí. Platy vědců jsou slušné, vysoké školy patentují ostošest a mají značný příjem z licencí patentů. Část peněz jde mimochodem do kapes přímo vynálezci. Dalším faktorem je, že univerzitní profesori mohou bezplatně komercializovat svůj výzkum hrazený federálními prostředky. Američtí profesori si zakládají malé biotechnologické firmy a zkoušejí, jestli se jim podaří z nějakého vynálezu zbohatnout. Díky tomu se rodí spousta malých firem, které vyvinou zajímavé technologie, pak je někdo koupí a technologii dotáhne do použitelných konců. Tenhle kvas v Evropě moc nevidím, nebo alespoň nebublá tak vysoko, možná s výjimkou Finska. Není to samozřejmě tím, že by Američané byli chytřejší, mnoho oceněných vědců a „amerických“ Nobelistů jsou přistěhovalci. Je to v nastavení systému, který má vyšší pobídky a celkově vyšší produktivitu. Také se musím zmínit o firemním výzkumu, který je na špičkové úrovni a zdatně konkuruje tomu akademickému. Velká část technologií je vyvinutá na zakázku z průmyslu díky spolupráci s univerzitami.

Co ti v USA chybí?

Bude to znít legračně, ale ve svobodné zemi mi chybí svoboda. Svoboda projít se po chodníku, protože chodníky na

mnoha místech nejsou. Svoboda vyjet si na kole, protože silnice jsou pro auta a kdo má rád cyklistiku, musí hodit kolo na střešinu auta, jet čtyřicet minut do lesoparku, sundat kolo, dvacet minut šlapat, a pak zase hezky čtyřicet minut autem zpátky domů. Děti si nehrají na ulicích v partách, jako jsme to dělali my. Rodiče je hlídají dvacet čtyři hodin denně a jejich rozvrh je rozparcelovaný mezi školu, kroužky, gymnastiku, hudebku, a ještě jednou dokola. Rodiče je tam pochopitelně musejí odvézt autem, protože hromadná doprava neexistuje. Všichni svobodně povinně jezdí auty. I když žijete ve velkém městě s metrem, děti do třinácti let musejí být pod dohledem. Ó hrůzo, kdyby udělali nějaké nezávislé rozhodnutí a něco se jim stalo! Také středoškoláci nerandí potají, na rande je musí dovézt autem maminka. Amerika je svět pro dospělé a vlastníky řidičského průkazu. Aby měli adolescenty a taxikafení alespoň na chvíli z krku, kupují rodiče svým ratolestem auto, hned jak v šestnácti a půl dostanou papíry. V Americe mi nejvíc chybí průchodné lesy, cestičky, turistické stezky, vandry a houbaření. Je to bezvadné jít celý den lesem, vesnicemi, utrhnout si jablko u cesty, dát si pivo ve stánku a mluvit při tom česky! Když mám možnost, dávám této dovolené přednost před palmami Floridy.

Kromě o Americe píšeš také sci-fi. Využíváš znalostí z tvého vědeckého oboru?

Sci-fi mám rád a jsem s tou českou stále v kontaktu. Například tím, že čtu časopis INTERKOM, nebo publikuji povídky. Chemie mi přijde příliš prozaická, v povídkách často zabrousím do jiných, pro mě tajuplných oborů. Je však pravda, že moji hrdinové jsou často výzkumníci, badatelé, nebo alespoň laikové zápasící s vědeckými problémy. Protože znám prostředí mezinárodních vědeckých konferencí, používám vědecký svět jako zákulisí příběhů a připadá mi to zajímavé.

A k politice: Co říkáš propadu Obamových demokratů?

Nechci se profilovat jako znalec politických poměrů, ale po

velkém očekávání vždycky přichází velké zklamání. Obama je fantastický, ale na svatozář si ještě bude muset počkat. Díky jeho reformám půjde od války ještě mnoho demokratů a strana oslabí. Nemůže za to ani tak on, jako reálná situace. Je krize, je válka, zadlužení státu je obrovské, penzijní reforma nutná. Za této situace jsou populisté na koni i v Americe, zemi slušné politické kultury. Jakýkoliv neúspěch v Afghánistánu, Iráku, nebo teroristický útok může Obamu potopit úplně, přestože potírá terorismus stejně rozhodně jako předchozí prezident a války začal George W. Bush.

Nemáš obavy z lidové pravice, jak se u nás říká Tea Party?

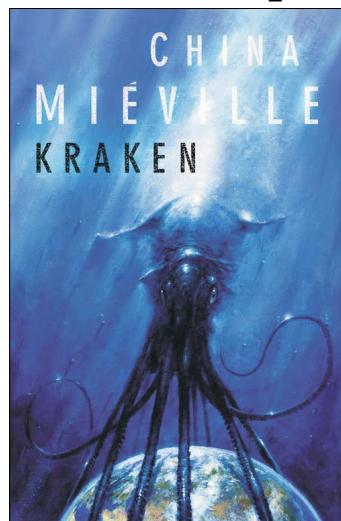
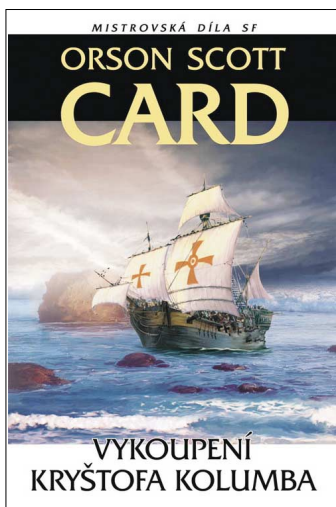
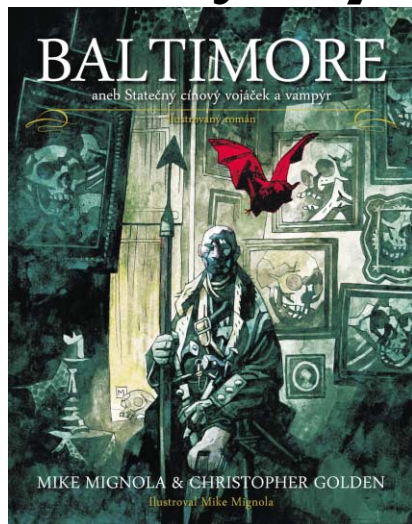
Právě tohle hnutí nespokojených považují za přívržence jednoduchých řešení, tedy populisty. Trochu mě děsí jejich pravicová rétorika návratu k původním konzervativním kořenům. Podle mě by Amerika snesla i modernější kabát. Já nepotřebuji mít pod postelí pušku, abych se cítil svobodný.

Co bys doporučil turistům ke shlédnutí v Massachusetts?

V porovnání s národními parky na západě USA Massachusetts není tím největším tahákem pro české turisty, ale přesto je tu k vidění několik skvělých věcí. Rozhodně doporučuji výlet na velryby, většinou je uvidíte pěkně z blízka, a na podzim i při krmení, protože se posilují na migraci na jih. Spoustu turistů se jezdí podívat na podzimní lesy, kdy se stromy zbarvují do sytější žluta a červena. V tu dobu se do Nové Anglie hrnou davy turistů z celého světa, včetně Japonska. Koho zajímají námořní dějiny druhé světové války, může shlédnout ve Fall River muzeum bitevní lodi Massachusetts, i s ponorkou a torpédoborcem. Boston je vlídné město, které stojí za projití. Rozhodně si nenechejte ujít návštěvu restaurací s mořskými pokrmy. Alespoň jednou musíte zkusit humra a smetanovou škeblíkovou polévku (clam chowder), i když moje teta tvrdí, že se jí po ní klepe žaludek.

vytápal se ZR

Pár zajímavých SF/F titulů z poslední doby

Tajná kniha Šerosvitu a geocaching

Vymítač. Jakou mocnější bytost si představit? Pluje na dlouhých vláknech a kráčí po mostech z duhy. Nepozorovaně prochází mezi lidským světem a světem příznaků; a při tom střeží hranice, odpradávná a navždy. Jeho meč z mincí sviští nad hlavami vešlelců, kteří se pokoušejí proniknout do Šerosvitu. Vymítač chrání odvěký rád. A především chrání přízraky. Je smrtelným nepřítelem – lidí.

Jeho pravé jméno zní Magistr Lang. Povinnost a poslání ho vede i teď, kdy spěchá na druhý konec světa. Tam, kde se otevřela past. A kde se někdo dotkl tajemství.

Přízraky vyčkávají. Dívají se. A kradou. Živí se lidskými pocity. Obklopují se otisky lidských věcí. I svou podobu přebírají z lidských snů – a taky z nočních můr. Mají zuby a drápy. Mají andělské tváře i temná křídla. Mají liščí oči. Provázejí nás odnepaměti, vskrytu a potají, daleko a přesto věčně s námi; v jiné rovině skutečnosti, za hranici tenkou jako smyčka z hedvábí, ve světě, který je odleskem a stínem světa lidí. Jsou to bytosti Šerosvitu.

Tajná kniha Šerosvitu je sbírka povídek žánru městské fantasy, kterou připravuje k vydání nakladatelství Albatros na 9. května 2011.

Povídky napsalo pět českých autorek sci-fi a fantasy – **Karolina Francová** (která je vůbec vysazená na různě temné a zvláštní hrdiny – stačí vzpomenout na mága Arienu z její stejnojmenné fantasy); **Sanča Fülle** (která vdechla Magistru Langovi život a opatřila ho nejen jeho proměnlivým pláštěm, nýbrž i vymítačským mečem z mincí); **Vilma Kadlečková** (která se v Šerosvitu zabydlela snadno, protože duhová vlákna příznaků jí trochu připomínají její věčný argenit); **Lucie Lukačovičová** (která je ve věcech fantazie nad jiné povolána, protože v rámci pracovní náplně mimo jiné vymýšlí LARPy!); a **Julie Nováková** (protože si říká, že když jí na jaře 2011 vycházejí jenom dvě další samostatné knihy a několik povídek, pořád je to málo). Kničku opatřil pohádkovo-orientálně-přízračnými ilustracemi **Jan Stryx Dřevíkovský** (což je za normálních okolností architekt, ale má příliš velkou fantazii, takže občas navrhuje domy rovnou i s vestavěnými strašidly).

Projekt doprovází nová geocachingová hra.

Od konce března 2011 se v pěti geocachingových schránkách ukrývá magický svitek. Najdete ho v pouzdře (čínsky!) označeném jménem vymítače lidí ze Šerosvitu. Úkolem svitků je putovat po dobu celého roku ze

schránky do schránky po celé České republice. Měly by se ocitnout na co největším počtu míst, o kterých se cestovatelé z nějakého důvodu domnívají, že zrovna na nich má Šerosvit k našemu světu obzvláště blízko. Kdo svitek najde, vymění jej za jiný předmět a donese jej do nové schránky, kde ho promění za její původní obsah - a novou polohu zadá do geocachingové diskuze Tajné svitky Šerosvitu, založené pro tento účel na fóru webu. Na e-mail knihaserosvit@gmail.com pak může zaslat své zážitky z hledání svitků a popisy míst během pátrání, která mu připomněla Šerosvit. Nejhezčí z příspěvků budou zveřejněny na stránkách www.serosvit.cz

Pokud se chcete seznámit s českými městy a krajinou trochu jinak a projít se magickými místy ne podle doporučení oficiálních průvodců, ale podle osobních preferencí jiných cestovatelů, stačí přidat se, sledovat, kde se zrovna jednotlivá pouzdra nacházejí, a vyrazit!

Šerosvit

Karolina F., Sanča F., Kristian F., Vilma K., Lucie L. a Julie N.

Časem s vědou - astro-fyzikální leden

o velkých činech a lidech vědy

V lednu 1831 anglický fyzik a chemik Michael Faraday v rámci svých pokusů s elektřinou a magnetismem sestavil z měděného drátu a zinkové fólie krychli o straně tři metry. Nabil ji, a poté pomocí malé kovové kuličky na hedvábném vlákně měřil rozdělení náboje okolo. Když však do krychle vstoupil, zjistil ke svému úžasu, že uvnitř není „nic“, tedy že veškerý náboj (přesněji jeho elektrické pole) se nachází vně krychle. Vytvořil tedy první elektrostaticky stíněný prostor, který později dostal název Faradayova klec. Ta se dodnes používá k odstraňování rušivých elektrických a magnetických polí, například při zkoušení a měření. Vzniká však i nechtěně - třeba v cellozelezbetonových (panelových) domech může odštiňováním přirozeného geomagnetického pole zatěžovat citlivější lidi.

A přece se točí! Četná a pestrá společnost šla se v lednu 1851 v síni budovy Pantheonu. Z vysoké klenby - nejvyšší v Paříži - visí drát s velkou koulí opatřenou dole hrotem. Pod ní kulatý podstavec naplněný pískem. Za okamžik se kyvadlo kývá... Čas běží a hrot koule ryje do písku nikoli úsečkou, nýbrž hvězdici! Ode dneška se tedy Země točí i v myslích nevěřících Tomášů. A naše kyvadlo vstoupí do školních knížek (a posléze i do literatury) pod jménem svého autora - Foucaultovo kyvadlo.

V lednu 1951, necelé tři roky po vynálezu hrotového tranzistoru, vynalezli R. L. Wallace, M. Sparks a W. B. Shockley tranzistor plošný. Právě ten umožní vynález integrovaných obvodů, nástup miniaturizace a akceleraci rozvoje počítačů. Shockley za to dostane roku 1951 Nobelovu cenu.

Počasí se předpovídalo odjakživa; arci toliko s využitím zkušeností a intuice. Od počátku 20. století, zejména pak po nástupu letectví, začali meteorologové sledovat povětrnostní prvky podrobněji a z kvanta naměřených dat se pokoušeli počasí předpovídat vědecky. Hlavní problém přitom charakterizoval norský průkopník předpovědní meteorologie Jacob Bjerknes: „K čemu prognóza, když jen výpočet tlaku na nejbližší tři hodiny trvá tři dny?“ Nu, dožil se - od 50. let se k modelování vývoje počasí začaly používat počítače. A v lednu 1961 vzniká první početní předpověď počasí i u nás. Spolu s odborníky Českého hydrometeorologického ústavu ji vypracovali vědci Geofyzikálního ústavu Československé akademie věd.

17. ledna 1991 objevil astronom arizonské observatoře Kitt Peak David Rabinowitz v souhvězdí Raka novou planetku. Spolu s kolegy bleskově vypočetl její dráhu a shledal, že už 18. 1. planetka mine naši planetu v dosud rekordní blízkosti (pouhých 170 000 km, tj. necelá polovina vzdálenosti Země - Měsíc). Právě díky takovému přiblížení pak padl i druhý astronomický rekord - šlo o dosud nejmenší pozorovanou planetku (odhadovaný průměr pouhých deset metrů).

Momentální rekord v přiblížení pochází zřejmě ze září 2003, kdy Zemi minula planetka přibližně stejné velikosti ve vzdálenosti ještě poloviční, 82 000 km.

Kodaňská astronomická ústředna hlásí 21. ledna 1936 objev supernovy v souhvězdí Panny. Zasloužil se o to především americký astronom Fritz Zwicky, který na ni narazil při dlouholetém systematickém fotografování oblohy. Spektrografický výzkum této supernovy potvrdil, že to je vlastně gigantická kosmická exploze (byla naměřena expanze rychlostí 6400 km/s!) Dnes víme, že supernovy (které vznikají výbuchem zestárých hvězd s hmotností větší než 8 Slunci) takto pouze odvrhují svůj obal, zatímco vnitřek hvězdy se zhroutí v mimořádně hustou neutronovou hvězdu.

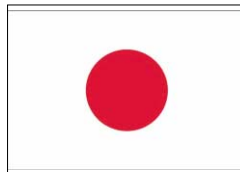
František Houdek

Bazar ve prospěch obětí japonské katastrofy

V Praze jsou v plánu tři venkovní bazary:

Pravděpodobně již proběhly v sobotu 16. 4. a neděle 17. 4. od 9 do 16 na náplavce pod Čechovým mostem, ale třeba stihněte: **Sobotu 30. 4.** také od 9 do 16 na náměstí Míru.

Věci je možné přinést a odevzdat na místě někdy během dne, se šaty se možná bude ještě konat další bazar v uzavřeném prostoru. Jinak předem se mezi Japonci v Praze budou věci sbírat na několika místech, ale žádná oficiální adresa zatím určena není.

Časem s vědou - únorový pel-mel o velkých činech a lidech vědy

V únoru 1561 (den se mi nepodařilo dohledat) se v anglickém Warley Wood narodil Henry Briggs. Vystudoval matematiku v Cambridgi, v pětácti se stal prvním profesorem geometrie na Greshamově koleji v Londýně. Spolu s Johnem Napierem a v Praze žijícím Jostem Bürgim patřil k objevitelům logaritmu - jeho celoživotní dílo *Arithmetica Logarithmica* z roku 1624 obsahuje čtrnáctimístné desetinné logaritmy celých čísel od 1 do 20 000 a od 90 000 do 100 000. Příkladem byl jeho vztah ke staršímu kolegovi (dnes bychom řekli vědeckému rivalovi) Napierovi, kterému náleží oficiální logaritmická priorita; oba vědci si tak vážili jeden druhého, že když se po letech konečně osobně setkali, čtvrt hodiny prý na sebe mlčky a obdivně civěli, než se oslovili... Briggs zemřel roku 1630.

Na břehu říčky stojí dva muži. Moře nevidí, přesto jsou u cíle - voda v korytě je totiž slaná! Robert O'Hara Burke a William Wills se svými dvěma nejvytrvalejšími druhy z původně početné výpravy onoho **10. února 1861** právě dokončili pětiměsíční přechod Austrálie od jihu k severu. Nyní je čeká návrat - znovu dva a půl tisíce km „pouští a pralesem“; bažinami, denním vedrem i nočními mrazy... Po dvouměsíční úmorné štrapáci - už jenom tři a zcela na pokraji sil - dorazí k zásobárně uprostřed kontinentu. Místo přátel a jídla tam nacházejí zprávu, že zbytek výpravy po pětiměsíčním čekání odešel - téhož dne ráno! Nakonec přežije jediný - Johna Kinga najdou v září domorodci a poté záchranná výprava.

Vinu na tragickém osudu výpravy měl kromě špatné organizace i sám Burke, „jsa více odvážný nežli rozvážný“. Úplně zbytečná však jeho oběť nebyla. Neuplynou ani dvě desítky roků a napříč Austrálií povede telegraf. Zčásti i trasou Burkeovu.

„Sofia“ značí řecky „moudrost“. Nevím, jestli její rodiče někdy nezalitovali, že ji tak pokřtili... Sofja měla odmala svou hlavu, zajímala se víc o kvadraturu kruhu než o nové šaty... Když rodičům (otec byl vzdělaný carský generál) v novém bytě nevyšly tapety, část jejího pokoje polepili dosud nerozřezanými skripty matematika Ostrogradského o diferenciálním a integrálním počtu. Pak se jen divili, proč dvacíletá Žofka před těmi nevzhlednými stěnami tráví tolik času....

Chodit na univerzitu v Rusku dívky nesměly, ke studiu v zahraničí se musela vdát. V osmnácti tedy uzavřela formální sňatek, stala se Sofií Kovalevskou, a odjela studovat do Německa. I tam pouze soukromě. Svými matematickými schopnostmi tato „mladá ruská dámačka“, jak jí zprvu říkal, okouzila slavného matematika Karla Weierstrasse, do té doby zapřísáhlého odpůrce (studia) žen. Po dvou letech zpracovala hned tři disertační témata. Doktorát na göttingenské univerzitě získala v roce 1874, čtyřiařicetiletá.

V rodném Rusku si ale neškrtila („Stolice našich univerzit jsou ženám nepřístupné bez ohledu na jejich schopnosti a vědomosti. Proto ani pro paní Kovalevskou není ve vlasti místo,“ prohlásil předseda petrohradské Akademie věd), pročež nakonec přijala nabídku ze Švédska. První semestr tam přednášela německy, další už švédsky. Po půl roce pobytu, v červnu 1884, byla jmenována profesorkou matematiky na stockholmské univerzitě, první toho stavu na světě. I tam to ovšem vedlo k řadě veřejných protestů (kupříkladu spisovatele Augusta Strindberga).

Do Švédska už odcházela jako vdova (manžel, významný ruský paleontolog, si kvůli krachu v podnikání vzal život) a matka dcerušky (formální sňatek s útlumem Sofjiny ambice v desetiletí, kdy měla doktorát, ale neměla místo, přerostl v plnohodnotné manželství).

Sofja Kovalevská byla značně oblíbená i uznávaná, získala několik prestižních vědeckých ocenění, doma ji alespoň zvolili do Ruské akademie věd. Bohužel si úspěchů moc neužila: počátkem roku 1891 cestou ze zimních prázdnin v Paříži nastydla a **10. února 1891** ve Stockholmu zemřela na zápal plic, na rtech slova: „Příliš mnoho štěstí...“ Bylo jí jedenačtyřicet. Rozlučme se s ní tímto jejím výrokem: „Nemůže být dobrým matematikem, kdo nemá duši básníka.“

Noc z **21. února 1901** začíná jako každá jiná. Z lidí jen málokdo bdí. Mezi nimi amatérský astronom Thomas D. Anderson z Edinburghu. Dělá to, co jindy - srovnáváním oblohy s přesnými hvězdnými atlasy hledá nové proměnné hvězdy. Deset minut před třetí hodinou ranní se odklání od dalekohledu, aby si promnul oči a dal jim odpočnout prostým pohledem vzhůru. Souhvězdí zná jako své bo-

VÝBĚR – Nejlepší a nejzajímavější články současné doby

Tento zajímavý magazín z čias protektorátu som našiel v pozostalosti mojej babičky Magdalény Mihalíkovej. Je dnes zajímavé čítať text, ktorý bol obsahovo univerzálny, od vojnových správ z frontov, umenie, veda, komentáre k udalostiam protektorátu a desivé texty českých intelektuálov oslavujúcich Ríšu. Týchto magazínov mám viac. Každý z nich obsahuje plus mínus 30 článkov, vrátane dobových kreslených vtipov. Z každého čísla Výběru uvediem v dobovej češtine najzajímavějšíe skrátené články. Tak například:

„Nová theorie o původu sluneční soustavy“

„Pester Lloyd“ Budapešť

V článku nadepsaném „O vzniku sluneční soustavy“ vykládá profesor Hannes Alfvén z královské vysoké školy technické ve Stockholmu theorii, podle které slunce kdysi v pradávnu proběhlo plynou mlhovinou a výsledkem tohoto setkání v prostoru bylo zrození velkých vnějších planet Jupitera, Saturna a jiných. Země a malé, ale pevné vnitřní planety vznikly průchodem slunce kosmickým mrakem z meteorického prachu, takže sluneční soustava se skládá z dvou rodin s touž matkou, ale dvěma otci.

Autor je profesorem elektrotechniky, věnoval však tomuto astronomickému problému pozornost proto, aby dokázal, že elektromagnetické síly slunce měly při vzniku planet nemenší význam než gravitace. Tvrdí, že například Kant-Laplaceova mlhovinová theorie nepodala dostatečného důkazu o vzniku světů právě proto, že nebrala v úvahu skutečnost, že slunce, právě tak jako všechny ostatní kroužící tělesa, je obrovským magnetem.

Dostane-li se slunce při svém letu kolem do plynného mraku, letí částčky plynu zprvu proti němu. Vzápětí se s ním srazí, čímž se odštěpí z atomů určitý počet elektronů a atomy dostanou elektrický náboj. Nabitě atomové střepiny, ionty, jsou pak podrobeny působení dvou sil, jednak síly přitažlivé, gravitace, jež je přitahuje k slunci, jednak síly odpudivé, jež je vrhá zpět. Výsledkem toho je, že se kupí v určité vzdálenosti

od slunce tam, kde si obě síly drží rovnováhu. Tak vznikl Jupiter a jemu podobné planety. Následkem otáčení kolem slunce, jež se přenáší také na obklopující je plynné mlhoviny, děje se tento proces v rovníkovém pásu slunce.

Tento proces záleží ve stlačení plynných hmot kolem pevných jader, čímž jádra postupně rostou. Profesor Bertil Lindblad, ředitel stockholmské observatoře, ukázal dříve, že tento růst je výsledkem velkých tepelných rozdílů – několika tisíc stupňů Celsia – mezi plynem a pevnými částčkami v prostoru. Větší část plynu se proměnila v planety, zůstal však malý zbytek, a z toho vznikly různým způsobem velké měsíce, které krouží kolem Jupitera a Saturna. Kruh kolem Saturna, jenž se skládá z nesmírného počtu takových malých tělísek, je stejného původu.

Země a druhé nižší planety naproti tomu nemohly vzniknout tímto způsobem, poněvadž elektricky nabitě atomy plynů nemohly vniknout do oběžné dráhy Jupiterovy. Profesor Alfvén se proto domnívá, že slunce vniklo do mraku kosmické mlhy, poněvadž takových „tmavých mlh“ je v kosmickém prostoru na všech stranách plno. Částčky hmoty byly v tomto případě tak velké a těžké, že se mohly dostat do sousedství slunce dříve, než nabyly plynné formy, na čemž tam byly ionizovány a opět odraženy zpět, a zhustily se na větší tělesa. Je velmi pravděpodobné, že vnitřní planety, Merkur, Venuše, Země a Mars, dále roj asteroidů a většina ostatních měsíců, mezi nimi čtyři satelitové Uranovy, vznikly tímto způsobem. Tato tělesa tvoří proto druhou rodinu slunce, kdežto Jupiter a jeho společníci patří k první.

Různí souputníci s odlišnými vlastnostmi jsou bezpochyby rozpadlé malé planety, jediný člen sluneční soustavy, který se nehodí do tohoto schématu, je náš Měsíc, jenž je příliš veliký a příliš vzdálený na obyčejný měsíc a skoro tak hustý jako Mars. Země a Měsíc tvoří, jak se domnívá švédský učenec, ve skutečnosti jakousi dvoipланetu a byly kdysi jedno těleso.

Zlín, únor 1943 – ročník X. – cena 5 Kčs. Sešit 2. Vlado S.

ty, proto dokáže něco pro laika nepochopitelného - pozná, že mezi tisícovkami stálíc jedna přebývá! Anderson hned ví, jaká bije, vzdyť před lety už jednu novu objevil... Tahle dostane podle souhvězdí, v němž se nachází, jméno Nova Persei. Pouhý den před svým objevem stěží viditelná i velkým teleskopem, den po objevu, kdy její jasnost procházela maximem, zářila několikrát silněji než Polárka (později vyjde najevo, že během dvou dnů zvýšila svoji jasnost asi stotisíckrát). V naší galaxii, čítající okolo 200 miliard hvězd, vybuchne ročně několik desítek nov. Okolo této však byl poprvé pozorován slabounký mlhavý prstýnek, který se postupně rozpínal. Dnes víme, že šlo o světelnou vlnu uvolněnou v okamžiku vzplanutí a postupně osvětlující mezihvězdné prostředí, kterým procházela (rychlostí oněch známých 300 000 km/s, leč v obrovských vesmírných prostorách přesto pozorovatelně „pomalu“). Plynný obal vyvržený novou expandoval rychlostí 1300 km/s.

V Portlandu (Oregon, USA) se **28. února 1901** narodil Linus Pauling, považovaný řadou svých kolegů za nejvýznamnějšího chemika 20. století. Je jedním ze zakladatelů kvantové chemie, kterou mimo jiné aplikoval na teorii vazby a na objasňování struktury složitých organických molekul (objevil šroubovicový tvar bílkovinných molekul). V oblasti imunity vytvořil teorii molekulové podstaty nemoci a tvorby protilátek v organismu. S velkou osobní odvahou mezi prvními (počátkem 50. let) vystoupil s tvrzením o genetické škodlivosti radioaktivního záření, za což mu americké úřady kromě všeliké šikany i přechodně zabavily pas. Kromě Nobelových cen za chemii a za mír (a také Leninovy ceny míru) dostal přes padesát dalších ocenění, medailí, hodností... Jeho přesvědčení o blahodárnosti vitamínu C (sám ho prý na stará kolena polykal gramy denně) se sice nepotvrdilo (jakkoli přinejmenším antioxidant to je), nicméně Pauling se v přiměřené kondici dožil třidevadesát let.

František Houdek

DOGMA

Odposlechnuto nad anotáci na zadní obálce komiksu Green Lantern:

„Já jsem si myslel, bůhvíjaký není Green Lantern superhrdina, a on je to docela obyčejný zahradník. No přece kdyby byl superhrdina, tak by ochraňoval Zemi s velkým Z, ne??“

Viděl jsem:

Aféry – což je nový seriál na Primě. Nudný, blbý a neskutečně fyzicky náročný; v rámci natažení dílu se tam tak moc přichází, odchází, přechází a chodí, že jsem šel do postele zbitý jako pes.

Sucker Punch - vypadal jako splnění všech klukovských pubertálních snů, ale vyklubala se z toho pohledná nijakost s bohužel jen pár dobrými akčními scénami. Navíc pro ni platí to, co pro předchozí režisérovu Tristovku: po hodině začne nudit a lepší už to nebude. Vzdycháte-li nad plakátem, zůstaňte u toho a nebudete zklamáni.

Filip Gotfrid

Cena Fantázie 2011 prijíma súťažné poviedky

Pribudla špeciálna cena pre sci-fi poviedky

Časopis Fantázia začal prijímať texty do deviateho ročníka súťaže Cena Fantázie o najlepšiu slovenskú poviedku fantastických žánrov (sci-fi, fantasy, horor). Okrem toho, že boli zvýšené odmeny pre trojicu víťazov, novinkou je špeciálna cena spoločnosti Intel, ktorá popri Cene Fantázie samostatne ocení najlepšiu poviedku žánru sci-fi. V posledných rokoch sme totiž aj my sami, nielen naši čitatelia, pociťovali nedostatok poviedok, v ktorých rolu zohrávala technika a veda. Veríme, že aj vďaka spolupráci so spoločnosťou Intel uvidíme v poviedkach záujem o možný rozvoj a smerovanie vedy – počítačov, robotiky, vesmírnych letov, biológie, prípadne o cestovanie v čase, alebo aj ekológiu.

Uzávierka prijímania súťažných textov je 31. mája 2011 a všetky informácie nájdete na stránke Ceny Fantázie (www.fantazia.sk/clanok/cena-fantazie), alebo na facebookovej stránke súťaže (www.facebook.com/cenafantazie).

Prvé tri poviedky budú finančne odmenené sumou 200, 130 a 70 Eur, víťaz okrem toho získa originálnu sochu Cena Fantázie vytvorenú umeleckým sochárom Andrejom Csillagom. Ďalší finalisti získavajú vecné ceny a ich poviedky budú publikované v knižnom zborníku zo súťaže. Pokračuje aj spolupráca so sieťou kníhkupectiev Brloh, vďaka ktorej pomôcť a podporiť domácu fantastickú tvorbu môže každý fanúšik fantastiky. Stačí si kúpiť akúkoľvek knihu v sieti predajní Brloh – za každú knihu kúpenú v priebehu roka dáva sieť Brloh 1 Cent pre literárnu súťaž a na konci výslednú sumu zdvojnásobí. Aj vďaka tomu

má súťaž zaujímavé finančné ohodnotenie výhercov a môže každý rok vydať zborník poviedok.

Zúčastniť Ceny Fantázie sa môžu doteraz nepublikované poviedky napísané v slovenskom jazyku vo všetkých žánroch fantastiky (sci-fi, fantasy, horor), neodoslané do žiadnych iných literárnych súťaží. Maximálna dĺžka príspevkov je 30 normostrán, teda 54 000 znakov (vrátane medzier).

Prvé kolo súťaže je anonymné, poviedky hodnotí päťčlenná porota, z čoho vziđe 5 finálových poviedok, ktoré budú uverejnené na stránke www.kultura.sme.sk a o konečnom víťazovi rozhodnú čitatelia v internetovom hlasovaní. Slávnostné vyhlásenie výsledkov Ceny Fantázie sa uskutoční na medzinárodnom knižnom veľtrhu Bibliotéka/Pedagogika v novembri 2011 v Bratislave. Tu bude tiež pokrstený zborník finálových a ďalších vybraných poviedok. Odovzdané budú aj samostatné ceny – Cena spoločnosti Intel pre najlepšiu sci-fi poviedku a Ceny knižného veľtrhu Bibliotéka.

Doterajší víťazi súťaže:

- 2010: Michal Straňák (Martin)
- 2009: Lucia Droppová (Žilina)
- 2008: Livia Hlavačková (Bratislava)
- 2007: Lucia Droppová (Žilina)
- 2006: Monika Michalovová (Prešov)
- 2005: Scarlett Rauschgoldová (Praha)
- 2004: Alexandra Pavelková (Zvolen)
- 2003: Ďuro Červenák (Banská Štiavnica)

Fantázia

ČS FANDOM

VARTACON 2011 PORADA SLOVENSKÝCH SCI-FI KLUBOV

21. - 22. 5. 2011

Pozývame Ťa na Poradu slovenských SF klubov, ktorá sa uskutoční v rámci akcie Vartacon 2011 v dňoch 21. - 22. mája 2011 na hvezdárni na VARTOVKE v Banskej Bystrici.

Program:

1. Porada SF klubov
2. Guláš
3. BINGO, a.i.
4. Papacia súťaž
5. SCIFÁK
6. Prehliadka nočnej oblohy /v prípade priaznivého počasia/

Možnosti prenocovania: posteľ, lôžko, spacák, spacáky vlastné, možnosť stanovať (grátis), všetko sa platí na mieste strava: vlastná, na predaj bude iba guláš, pivo SCIFÁK - kto sa chce zúčastniť, doniesť darček!

Voľná burza kníh, resp. čohokoľvek (nezabudnite si označiť knižky cenou a majiteľom)

POZOR - prosíme nahlásiť ŠPZ auta a rátať s možným poplatkom za vjazd autom do lesa!!

Kontakt

Miroslav Páricka, Pod rybou 10, Banská Bystrica 974 01
Tel. práca: 048 / 4153467, mobil: 0903 017 596
e-mail: paricka.miroslav@slposta.sk

Lucia Bocková, Strážovská 6, Banská Bystrica, 974 11
Tel. práca: 048 / 4300276, mobil: 0908 523 281
e-mail: lucia.bockova@indprop.gov.sk, bockovalulu@gmail.com
Skype: lulubb9

V prípade, že sa neviete dostať na hvezdáreň, zraz účastníkov a spoločný odchod na Vartovku by sa mal konať 21. 5. v reštaurácii Žlté piesky v čase medzi 9,00 - 11,00 (príp. 12,00). Reštaurácia sa nachádza za autobusovou a vlakovou stanicou po moste ponad Hron (5 min).

orientačné ceny!! (povinné je len vstupné)	
vstupné v piatok	5 Eu
posteľ (5 Eu)	
lôžko (3,30 Eu) - bez prádla	
prístrešok (1 Eu)	
vstupné v sobotu	7 Eu
guláš cca (cca 1,50 Eu)	
veľké pivo (cca 0,5 Eu)	
Ceny a poplatky sa spresnia na mieste	

TATRACON 2011

Pozývame Vás na tohtoročný 24. TATRACON 2011, ktorý ako každoročne bude opäť v tradičnom prelome mesiacov júl/august od 30.7.2011 do 6.8.2011 v Slovenskom raji na Chate Stefani v Čingove. Ak sa kapacita naplní a ešte bude záujem, prichádza do úvahy Horský dom.

Záujem o účasť na TATRACONE 2011 nahlásiť na:
butora.m@pobox.sk.

Mio & Iňa

<http://www.slovenskyraj.sk/chatastefani.html>

DEMENTCON „SAUNA“ 2011

znova na chate Sauna v centre Českomoravskej vrchoviny
27. - 29. 5. 2011

Začiatok akcie je v piatok o cca 16:00 hodine priamo na chate. Koniec je v nedeľu okolo poludnia. Chata je v obci Polníčka neďaleko Žďáru nad Sázavou.

Dementcon patrí do skupiny relaxconov. Je oddychový, určený na voľnú víkendovú zábavu. Nemá stanovený sci-fi program. Iniciatíve sa však kladú iba isté medze a prípadné recesistické zábavné programové vložky môžu byť po konzultácii povolené. V roku 2008 sme sa presunuli na chatu Sauna Polníčka. Je vybavená luxusnejšie ako Hájenky a o čosi drahšia, ale myslím, že bude pohodlná. Na chate je 30 postelí, cena za jednu noc je 170 Kč. K dispozícii je aj sauna a tenisové kurty. Cenu s grilovaním predpokladám cca 450-500 Kč. Sumu 450 Kč budem vyberať ako zálohu. Potrebné informácie o chate, doprave, podmienkach účasti a prihlasovaní sa nájdete www.volny.cz/ravv. Dementcon nie je verejne otvorený con. Je na pozvanie. Kto nebol pozvaný, nech nechodí. Je samozrejme možné niekoho doporučiť na pozvanie, prípadne ma o pozvanie požiadať. Netreba sa báť to skúsiť.

pete / rav@volny.cz

NON FICTION

Nick Lane

Vývoj života

Uznávaný biochemik Nick Lane si vybral desiat najväčších vynálezů evolúcie a snaží sa, jak jen to jde, laikům priblížit současné teorie: Jak vznikl život? Odkud se vzala DNA? Jak se vyvinulo oko? Co je to vědomí? Proč umíráme?

Vedle toho se dovíte, jak je to s antioxidanty, kde vznikl život (v zásaditých hydrotermálních prúdech), a že protikreationistický argument, že naše oko je z inženýrského pohledu zlikovány bazmek (a chobotnice jej má lepší), není úplně košér, protože se jako zatím vždy ukázalo, že evoluce je v našem týmu zase ta chytrější.

Kniha Zlín 2011, edice Tema, 398 stran, 380 Kč

